

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 38.

V Ljubljani, dne 18. septembra 1913.

Leto XXVI.

Framasonstvo.

Katoliški mladeniči-telovadci s celega sveta so poslali svoje zastopnike pretekli teden v Rim, da se poklonijo sv. Očetu in pred njim pokažejo tudi svojo telovadsko spretnost. Znano je namreč, da Pij X. izredno ljubi mladino in da podpira in neguje na vso moč vse, zlasti pa telovadske organizacije, ki družijo katoliško mladino.

Rimska gosposka jim je zabranila slovesen sprevod po mestu; le v malih četah so smeli po ulicah. Socialisti, svobodomiselci se smejo šopiriti javno po rimskem mestu, katoliškim mladeničem je bilo pa zabranjeno, da bi v središču katoliške Cerkve pokazali svojo katoliško zavest. Še več! Surovi nasprotniki so jih po ulicah napadali, psovali, jim trgali njihove znake, malo da jih niso pobili. To je sad protiverškega sovraštva, ki ga razširjajo framasoni in svobodomiselci. Tajna framasonska družba še vedno cvete, zlasti na Laškem in Francoskem. Na njenih skrivnih sestankih se delajo načrti proti veri in Cerkvi, se organizujejo napadi, se sklepa, kako naj se vodi državna politika. Kar se tudi sklene, pride potem v javnost: vsi liberalni časopisi zatrobijo, kakor jim je naročeno; po javnih shodih in po zasebni agitaciji se zanesejo framasonske misli med svet. Razburi se ljudstvo; začno se divje gonje in le malokdo ve, kje je tista skrita roka, ki drži vajeti in ki vse to vodi in vlada. Papeži so že od nekdaj nastopali proti tajnim družbam, obsojali framasonstvo ter svarili katoličane pred njim in opozarjali, kolika škoda preti tudi državam od tega. Bilo je zastoj! Dokler je šlo samo proti

Cerkvi, se državniki niso zganili. Toda zdaj so se jele kazati vedno bolj očitno rane, ki jih ima državno življenje sploh vsled framasonskih družb. Prav posebno se čuti škoda njihovega rovanja med vojaki in med uradniki. Eno prvih framasonskih načel je, da vsi drže skupaj in drug drugega ob vsaki nevarnosti branijo. Zato je umljivo, da framasonski sodnik svojega soframasona ne bo obsodil, da bo framasonski uradnik skrbel, da se njegovemu somišljeniku ne bo nič zgodilo. Tako se prikrivajo velike lopovščine; zločini ostanejo brez kazni; javna skvarjenost se širi kakor plesnoba. Državni denarji se poneverjajo, uradne tajnosti se izdajajo, zvestoba se lomi, krivice se branijo in zakrivajo ali celo javno slavé. Na častnike - framasone se pač ni nič zanesti. Framasonska družba sega preko mej ene države; mednarodna je. Častnik-framason gleda najprej na svoje somišljenike in na svojo družbo; nji v prilog prelomi prisego, zataji zvestobo vladarju. Nezanosljivo vojaštvo je največja nevarnost; bolj je, da bi ga ne bilo. Ob času nevarnosti krene na nasprotno plat in pogazi ob tla zvestobo in udanost. Framasonstvo v armadi pripravlja republike; največji pa tudi najnevarnejši sovražnik prestolom čaka samo ugodne prilike, da vrže vladarje ob tla, tudi tiste, kateri so ga sami podpirali.

V Avstriji so tajne družbe prepovedane. Vendar je pa splošno znano, da imajo svobodomiselci svoje tajne sestanke, kjer kujejo nasvete za boj proti veri in Cerkvi. Na Ogrskem je pa framasonstvo zelo živo razrito; zato so pa tudi tam tako razvite razmere, da se nihče ne spozna v njih in da jim nihče ne pride blizu. Framasonstvo izpodkopa tudi naši vladarski rodbini teme-

lje in se bori proti vladarskemu prestolu.

Luč je za življenje potrebna. Tudi нравno življenje, tudi poštenje in zvestoba ne moreta živeti v temi. Urejena država in tajne družbe — to dvojje si nasprotuje. Država, ki hoče imeti red in mir, ki hoče ohraniti zanesljivo vojaštvo in pravično, zakonom in svoji prisegi zvesto uradništvo, mora nastopiti proti tajnim družbam. To prepričanje se hvala Bogu širi tudi med ljudmi, ki niso našega mišljenja. V laškem listu „Idea Nazionale“ so se v zadnjem času oglašali razni uradniki, poslanci, profesorji in brez izjeme so vsi prišli do zaključka, da je framasonstvo državi škodljivo, zlasti zato, ker izpodkopa zaupanje do pravičnosti uradnikov.

Morda se spametujejo državniki po Italiji in drugod in nastopijo proti ti strašni rani na državnem telesu, ki zeva vsled delovanja tajnih družb. Dokler so šle le proti oltarjem, so jih pustili; a z oltarji so zvezani prestoli in mir in red državnega življenja. Zato jih je zdaj jelo skrbeti. Kažejo se žalostne posledice neumnega, strastnega boja proti Cerkvi in veri, ki so ga zlasti tajne družbe netile. Francoska država je izgubila vsled svoje proticerkvene politike ves vpliv med katoličani v Siriji in Palestini. Prej so se zanašali in obračali nanjo in tako se je pripravljaj čas, da ob zapadu turške države Francoz dobi te kraje. Zdaj se mu to upanje podira. Zato tudi na Francoskem mnogi državniki in celo protestantje javno zahtevajo, naj se vlada spravi s papežem.

Kažejo se torej znamenja boljših časov.

Stylus

Na kaj slovenski izseljenci po navadi ne pazijo.

V mnogih slučajih se zgodi, da reveža v domovini stiskajo dolgov in pride v zagato, iz katere si ne ve pomagati. Tožbe se množe, upniki nanj pritiskajo in tak revež se oprime zadnje rešilne bilke, Amerike. Misli si: odidem v Ameriko, pridobim si tam novo premoženje in potem se rešim dolgov. Ne premisli pa, da med tem časom, ko bo on v Ameriki, mu bodo upniki doma premoženje prodali ter njegovo rodbino, ženo in otroke, pognali po svetu. Misli, da če se on umakne pred upniki, se tudi upniki umaknejo pred njim. Namesto, da bi postavil v domovini kakoga pooblaščenca, ki bi skrbel za njegovo premoženje, pa gre na tuje večinarne na skrivnem; pove morebiti ženi in pusti ves dom v največjem neredu.

Temu je mnogo kriva nevednost, ker ljudje mislijo, da, ako se umakne, potem ga upniki ne morejo tožiti in rubiti. Temu pa ni tako. Ako je bivališče kakoga dolžnika neznan, tedaj mu postavi sodišče na njegove stroške kuratorja (oskrbnika). Tak kurator je po navadi odvetnik, ki zastopa dotičnega dolžnika. In tožba ter eksekucija gre ravno tako naprej, kakor če bi bil dolžnik doma, samo s to razliko, da kurator, ki so mu razmere neznane, ne more zastopati koristi dolžnika na ta način, kot bi bilo potrebno. Na ta način se mnogokrat zgodi, da gre mož v Ameriko. Upniki zvedo, da je šel v Ameriko in takoj si mislijo, da je njihova terjatev v nevarnosti ter nastopijo s težbo. Ker je bivališče dotičnega izseljenca po navadi neznan, če ga tudi mogoče ve njegova žena, ga noče povedati, ker ji niso znane posledice, se postavi takemu neznanemu izseljencu kurator, ki ga nadomeštuje pri tožbi. Vsled težbe izide, sodba in vsled razsodbe pride rubež in dražba. Kar naenkrat zve žena, ali pa dragi domači, da je posestvo prodano, ne da bi bili prej kaj o tem obveščeni. To pa radi tega, ker je o vseh teh korakih bil obveščen kurator dotičnega neznanega izseljenca, ne pa njegovi domači. Seveda je v tem oziru postavodaja pomanjkljiva, ker ne predpisuje, da bi se morali o vseh izvršilih in spleh sodnih korakih obveščati v takem slučaju tudi na domu živeči domači, vendar stvar je taka in s tem se mora računati. Zato svetujemo nujno vsakemu izseljencu, naj si gre že potem v Ameriko ali na Nemško ali pa kamorkoli iz domačega kraja, da, predno kam odide, pusti doma svoj ženi, mogoče svojemu bratu, svojemu očetu ali sploh kakemu zaupnemu prijatelju pravilno napravljeno pooblastilo, s katerim ga bo dotični pooblaščenec v vsakem slučaju lahko zastopal in branil njegove koristi.

Kdor je pa že morebiti v Ameriki ali sploh v tujini, naj tako pooblastilo nemudoma preskrbi in pošlje v domovino.

V vseh takih slučajih daje radevohlje in brezplačno pojasnila pisarna Rafaelove družbe, na katero naj se izseljenci zaupno obračajo.

Političen pregled

Katoliško gibanje med Bulgari.

Sedanja nesreča, ki je zadela Bulgarijo, je globoko pretresla ves bulgarski narod. Kakor se je leta 1860, začelo med Bulgari katoliško gibanje, da bi se rešili strašne sužnosti carigradskega grškega patriarhata, tako se je začela tudi zadnje tedne med Bulgari velika agitacija za zedinjenje s katoliško Cerkvijo. Pravoslavna Rusija je zapustila in izdala Bulgarijo, o tem so prepričani vsi Bulgari; grški patriarh, grški škofje in duhovniki so Grke hujskali, naj pokoljejo in požgo vse bulgarsko, da si Bulgari iste vere kakor Grki. Bulgarski časopisi odkrito pišejo, da je grško razkolništvo bolj pogansko kakor krščansko ter pozivljajo Bulgare, naj se za vedno odpovedo grški razkolni cerkvi ter se zedinijo s katoliško Cerkvijo, ki je do vseh narodov enako pravična. Za zedinjenje s katoliško Cerkvijo so posebno navdušeni makedonski begunci, ker upajo na ta način rešiti bulgarsko narodnost v grški in srbski Makedoniji. Ne vemo še, kak uspeh bo imela ta agitacija. A gotovo je, da bo ta agitacija katoliški veri koristila ter pripomogla, da se bodo dosedanj bulgarski katoličani še bolj utrdili ter uspešno napredovali. Pri tej priliki opozarjamo naše občinstvo na »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.«

Kdo je počenjal grozodejstva na Balkanu?

Dognano je, da so največja grozodejstva na Balkanu počenjali Turki in Grki. O turških grozodejstvih v Traciji je »Domoljub« že poročal. Prav tako grozovito so postopali Grki v Makedoniji. Bulgari so med vojsko ujeli grško pošto in zaplenili več pisem grških vojakov in oficirjev. V teh pismih se Grki hvalijo, kako so požigali bulgarske vasi, morili neoborožene Bulgare, žene in starčke, klali bulgarske jetnike in ranjence. Ta pisma so Bulgari fotografirali in objavili. Katoliški misijonarji iz Zeitenlika pri Solunu potrjujejo grške grozovitosti. Neki misijonar poroča, da so Grki v Gevgeliju s topovi streljali za bežečimi bulgarskimi ženami, otroci in starčki. Isti misijonar potrjuje, da so se bulgarski vojaki nasproti grškim prebivalcem pošteno in pravilno obnašali. Neki misijonar-lazarist poroča, da so Grki grozovito divjali v Kukušu in v okolici. V Kukušu so vse razdejali; ostali sta le dve hiši usmiljenk, a le po posebnem posredovanju francoskega konzula. V ti dve hiši se je zateklo več sto Bulgarov, a Grki so hiši obkolili ter grozili s smrtjo vsakemu, kdor bi se prikazal iz hiše. V obeh natlačeno

polnih hišah je začela razsajati kužna bolezen, da je pomrlo do sedem ljudi na dan. To potrjujejo tudi slovenske usmiljenke v Kukušu.

O klanju v Seresu poroča neki francoski misijonar-lazarist tole: V Solun sta iz Seresa pribežala dva Amerikanca, ki sta bila priči klanja. Ta dva sta pripovedovala, da je bilo v Seresu le jako malo bulgarskih vojakov. Pred prihodom grške vojske so se Bulgari umaknili. A grški prebivalci iz Seresa so streljali za odhajajočimi Bulgari. Bulgarske čete so se vrstile in postrelile grške kolonije. Potem so se Bulgari zopet umaknili, ker so bile grške čete že blizu. Sedaj se je začelo v Seresu strašno klanje med Grki in Turki na eni ter med bulgarskimi meščani na drugi strani. Prav tako popisujejo klanje v Seresu bulgarski begunci.

Turki so obdolžili Bulgare, da so počenjali velike grozovitosti v Odrinu ter so po časopisju raztrobili v svet, da je ruski konzulat potrdil turško poročilo. Ruska brzojavna agentura je izjavila, da se ruski konzulat ni udeležil turških preiskav; k večjemu bi mogel turška poročila potrditi kak grški uslužbenec ruskega konzulata v Odrinu. To je verjetno. Kaj nam poročajo o tem francoski misijonarji? Francoski misijonarji nam potrjujejo, da je ob zavzetju Odrina nastala velika zmešnjava, katero je grška, armenska in judovska druhal porabila, da je ropala turške hiše, onečestevala turške žene ter klala Turke. Najhuje so divjali Grki. General Ivanov je moral v svarilen zglede obesiti 16 Grkov, da je napravil red v mestu. Ko so prišle bulgarske čete v Odrin, je bilo mesto že zelo izstrašano. Misijonar Dimitrov je one dni obiskal Odrin, a se je moral takoj vrniti, ker nikjer ni dobil jesti. Ker je šukri paša razstrelil železniški most, je v Odrinu še več dni vladala lakota in je zato veliko število turških ujetnikov pomrlo. Misijonarji so sami videli, kako je umrlo večje število Turkov, ko so prvič dobili obilnejšo hrano.

Tako poročajo francoski katoliški misijonarji, gotovo nepristranske priče. Neki misijonar pristavlja: Če so morebiti Bulgari res kje počenjali grozovitosti, je gotovo, da so se tega naučili od Turkov.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

ŠTIRINAJSTO POGlavJE.

Čvetlični tempelj.

Po moji uri je bilo že pol devetih, ko sem se naslednje jutro prebudil po malone dvanaajsturnem spanju. Dolgo

je to in reči moram, da sem se v resnici bolje počutil. Oj, kako krasna reč je spanje! In kakšno razliko je to dvanaajsturno spanje naredilo v nas po tolikih naperih in nevarnostih! Prav tako je, kakor da bi bil človek šel star k počitku in se prebudil ves prerajen in pomlajen.

Sedel sem na svilnato posteljo — še nikdar nisem spal na taki! — in prvo, kar sem uzel, je bil Tomičev monokelj, ki je zrl name iz globin svoje mehke svilnate postelje. Nič drugega ga ni bilo videti kot njegov monokelj, a po legi tega sem vedel, da je bil zburjen in čakal, da se prebudim.

»Ti, Borovski,« se je zdaj oglasil, »ali si opazil njeno kožo? Gladka je kot ezadje slonokoščene krtačice za lase.«

»Veš kaj, Tomič, pazi se,« sem ugovarjal, ko se je pri zavesi zasušil nek šum in ko se je zavesa odgrnila, sem ugledal nekega uradnika, ki je z znamenji kazal, da je prišel po naju, da naju pelje v kopelj. Z veseljem sva ustregla njegovi želji ter bila popeljana v prelesto mramornato sobano s kristalnočisto tekočo vodo, v katero sva zares kar planila. Po kopeli sva se vrnila v svoje prostore in se opravila, nato pa sva se podala v srednjo sobo, kjer smo prejšnji večer večerjali. In tukaj sva našla zajutrek pripravljen, res imeniten zajutrek, vendar bi bil v zadregi, če bi hotel popisati posamezna jedila.

Po zajutreku smo malo praznovali ter občudovali zaveso in preproge, pa nekatere kipce, ki so bili postavljeni naokrog; ves čas pa smo ušibali, kaj nas čaka sedaj. Bili smo v resnici v takem duševnem stanju, da smo bili na posled pripravljene na vse, kar je utegnito priti nad nas. Zdajci se je prikazal stotnik straže in z mnogobrojnimi pokloni itd. kazal, da moramo z njim; hitro smo odšli z njim, a ne brez dvomov in kesanja, kajti uganili smo, da je prišel čas, ko bomo morali plačati račun za tiste preklicane povodne konje in to pri velikem svečeniku, mrkookem Agonu.

Pa drugače ni moglo biti in kar se tiče moje osebe, sem našel veliko tolažbo v obljubi kraljevih sester, da nas bosta čuvali, vedoč, da lahko dosežeta marsikaj, če le hočeta. In tako smo se podali na pot, kakor da bi šli prav z veseljem. Kratka pot po nekem mostovžu in preko zunanjega dvorišča nas je pripeljala do velikih dvojnih palačinih vrat, ki drže na široko cesto, katera vodi skozi Miloze navkreber do solčnega tempeljnja in od tod po obronku na drugi strani tempeljnja navzdol tja do zunanjega mestnega zidovja.

Ta vrata so silno velika in masivna in izredno lepo delo iz kovine. Med njima — ena stoji namreč ob dohodu k nekemu notranjemu, druga pa zunanjemu zidovju — leži petinštirideset čevljev visok širok jarek. Ta jarek je napolnjen z vodo ter prepel z vzdigovalnim mostom, ki dela privzdignjen

cel kraj nepremagljiv za vse, izvemšči oblegovalne topove. Prišedši do teh vrat, smo jih našli eno polovico odprta, in ko smo prekoračili dvigalni most, smo naenkrat obstali pred eno najkrasnejših cest na svetu. Od enega roba do drugega meri svojih sto čevljev, na obeh straneh pa stoje prelepe enonadstropne hiše iz rdečega granita, vsaka sredi svojega vrta in ne tako grdo na kup stlačene kakor po evropskih mestih. To so mestne palače dvorskih plemenitašev in razširjajo se v nepretrganih vrstah več kakor miljo daleč, dokler oko ne obstoji na prelestnem solčnem templju, ki venča grič in stoji na čelu ceste.

Ko smo strmeli v ta prelesten prizor, o katerem kmalu kaj več, so pridrali pred vrata štirje vozovi. Bili so iz lesa, imeli dvoje koles, vlekla pa sta jih po dva bela konja. Dasi so bili preprosti, vseeno niso bili tako nelepi, kot bi človek utegnil pričakovati.

Pa zato so bili konji toliko krasnejši. Sicer niso bili veliki, a bili so močni; imeli so majhne glave, znamenito velika in okrogla kopita in so po vsej svoji zunanosti pričali o dobrem plemenu in veliki hitrosti. Često in čestokrat sem ušibal, od kod da prihaja to plemo, ki ima mnogo značilnih znakov, a njihova zgodovina je temna, podobno kakor zgodovina njihovih gospodarjev.

V prvem in zadnjem teh voz so sedeli stražniki, srednja dva pa sta bila prazna. In k temu vozovoma so nas peljali. V prvega sva sedla Alfonz in jaz, Vojnovič, Tomič in Umslopogas pa v drugega, nato pa smo se odpeljali. In kako smo šli! Pri zrušitvah ni v navadi, da bi šli s konji v korak, zlasti kadar je pot kratka; pri njih dirjajo v polnem diru.

Kakor hitro smo sedli, je voznik zakričal in konji so zdirjali dalje tako hitro, da nam je malone sapo jemalo. Jaz sem se kmalu privadil temu in sem bil vedno pripravljen za slučaj, da bi se prevrnili. Nesrečni Alfonz pa se je ves obupan krčevito držal strani »tega peklenskega fijakarja« — tako je namreč rekel vozu — in pri vsakem trenutku mislil, da je njegov poslednji. Zdajci mu pride na um vprašati me, kam smo pravzaprav namenjeni. In povedal sem mu, da nas peljejo, kolikor sem mogel izvedeti, da nas žrtvujejo kot daritev v ognju. Ta obraz bi moral videti, ko se je še tesnejše oprijel stranice ter začel od groze na vse grlo kričati.

Pa voznik se ni zmenil za njegovo kričanje, sklonil se je še bolj naprej in priganjal konje; Alfonzovo ječanje pa je odnašal veter, ki ga je delala hitrost našega diru.

Zdajci se prikaže pred nami tempelj solnca v vsej svoji krasoti in bličbi — ta tempelj, ki je bil zrušenem ponos, kakor Salomonov ali Herodov tempelj judom. Bogastvo, ročnost, delo celih rodov so žrtvovali za gradnjo tega čudovitega kraja, ki je bil šele pred pet-

desetimi leti dovršen. Nič niso štedili, kar je dežela mogla dati in uspeh je bil zares vreden dela in naprav, ne toliko vsled njegove velikosti — na svetu je nekaj večjih svetišč — marveč radi njegovih popolnih proporcij, radi bogatosti in krasote tvarine, pa radi čudovitega dela.

Celo poslopje, ki stoji sredi dva hektarja obsežnega parka, na vrhu griča, je zidano v podobi solčne rože; v sredini je velika dvorana, pokrita s kupolo, od nje pa izhaja dvanajst cvetličnim listom podobnih dvorov, kojih vsaki je posvečen enemu dvanajstero mesecev in služi kot prostor za kipe slavnih mrtvih. Širokost kroga pod kupolo znaša svojih tristo čevljev, visokost kupole štiristo čevljev, dolžina dvanajstero obstranskih dvorov po stopetdeset čevljev, višina njihove strehe tristo čevljev, tako da segajo proti osrednjemu prostoru v resnici kakor cvetlični listi solčne rože proti velikemu, vzvišenemu osrčju. Potemtakem bi znašala razdalja skrajne točke katerekoli teh žarkov od osrednjega oltarja tristo čevljev ali šeststo čevljev od skrajnega konca enega lista ali žarka do skrajnega konca nasproti ležečega. Te mere so notranje.

Zgradba sama je zgrajena iz čiste in poliranega belega marmorja; s tem se znamenito loči od rdečega granita ostalih mestnih hiš in poslopij. Zunanja streha kupole in dvanajstero dvorov je popolnoma pokrita s tenkimi zlatimi pločami in na skrajnem koncu strehe vsakega žarka se vzdiguje blesteča postava z razprostrtimi kreljuti in trobento v roki. V resnici prepustčam čitateljem, da si sami predstavljajo sijajni prizor, kadar prisije solnce na te ogromne zlate strehe. Odsev je tolik, da se ga čisto jasno vidi raz vrhov velikih gora, ki se dvigajo več nego sto milj daleč.

Zares prelesten prizor je to — ta zlata cvetlica na hladnih belih marmornatih stenah in dvomih, da more svet kaj enakega pokazati. Ves učinek pa je še sijajnejši vsled tega, ker je ves park okrog belomarmornatega zidovja v širokosti stoipetdeset čevljev posajen z neko domačo veliko solčno rožo, ki je bila v polnem cvetju, ko smo mi prvič uzrli ta kraj.

Glavni vhod tega čudovitega kraja leži med obema najsevernejšima žarkoma ali listoma, čuvajo ga pa prvič običajna bronasta vrata, za temi pa druga vrata iz živega marmorja z lepimi alegoričnimi slikami, ki so vanj vklesane ter obložene z zlatom. Za temi vrati je petindvajset čevljev debel zid — zrušenci so zidali za vse večne čase — in še ena majhna vrata, tudi iz belega marmorja, ki so jih postavili, da preprečijo vidno vrzel v notranjem delu zidovja. Šele skozi ta vrata se dospel v velik prostor. Če se približate osrednjemu oltarju, se vam nudi prizor, kakor si ga le more izmisliti človeška domišljija. Vi stojite sredi svetišča; nad vam se vzdiguje velika marmornata

kupola in skozi valjasto odprtino prav na njenem vrhu se razliva svetel svetlobni žarek na zlati oltar. Na vzhodni in zahodni strani stoje še drugi oltarji in drugi svetlobni žarki prodirajo svetli mrak. Na vse strani se odpirajo žarkom podobni dvori in iz vsakega prodira ena sama svetlobna puščica, ki razsvetljuje njegovo vzvišeno pokojnost in mračno razkriva spomenike mrtvih.

Prevzeti od takega svečanega prizora se obrnete k osrednjemu zlatemu oltarju, kjer gori na sredni bled, a trajen plamen, ki ga venčajo kodri rahlega, modrega dima. Zgrajen je iz bele marmorja, prevlečen s čistim zlatom, po obliki okrogel kakor sonce, štiri čevlje širok, šestintrideset čevljev pa v obsegu. Tukaj je tudi dvanajst listov iz stolčnega zlata, pripetih k oltarjevemu temelju. Vso noč in razen ene ure tudi cel dan so ti listi zgrnjeni preko oltarja prav kakor se v viharjem vremenu cvetlični listi vodne lilije zgrinjajo čez rmeno krono. Kadar pa o poldnevni solnce zasije skozi valjasto odprtino v kupoli ter posveti na zlato rožo, se cvetlični listi odpro ter razkrijejo skrito skrivnost ter se zopet zapro, kakor hitro je žarek izginil.

A to ni vse. V polkrogu na južni in severni strani svetišča stoji v enakih razdaljah deset zlatih angelov ali krilatih ženskih postav. Te prelestne postave, ki so nekoliko nadnaravne velikosti, stoje s povešeno glavo v molečem položaju, obraze pa jim zakrivajo kreljuti.

Se ena reč je, ki jo je na tem oltarju treba opisati, in to je, da tla pred oltarjem na vzhodni strani niso iz čiste bele marmorja, kot drugod po svetem poslopju, ampak iz masivnega bronca. Enako pred obema ostalima oltarjema.

Vzhodni in zahodni oltar, ki sta polokrožne oblike in stojita ob zidovju, sta mnogo manj veličastna in nista obdana od zlatih listov. Drugače pa sta tudi iz zlata, sveti ogenj gori na obeh in zlatokrate postave stoje ob njihovih straneh. Za njima se vzdigujeta ob zidovju dva velika solnčna žarka, na mestu pa, kjer bi moral biti tretji ali srednji, je v zidovju neka odprtina, ki je na zunanji strani široka, na notranji pa ozka, podobna na zunaj obrnjeni stropni lini. Skozi vzhodno lino se razliva prvi žarki vzhajajočega solnca, udarijo naravnost preko kroga in se dotikajo zganjenih listov velike zlate rože, ko se pomikajo dalje, dokler ne razsvetljuje zapadnega oltarja. Na isti način počivajo žarki zahajajočega solnca na vzhodnem oltarju, predno izginejo v temo. To je obljuba dneva večera in večera dnevu.

Izvemši te tri oltarje in krilate postave okrog njih je ves širni prostor pod ogromno belo kupolo popolnoma prazen in brez okraskov — okolnost, ki po mojih mislih silno povečuje veličastnost.

Tak je kratek opis tega čudeznega

in prelestnega poslopja in jaz le želim, da bi imel moč, da vse to primerno opišem. Pa tega ne morem in tako nimam pomena še nadalje o tem govoriti. Le vzklik naj še omenim, ki mi je prišel iz ust, ko so se mi oči privadile medlega mraka v tem sijajnem poslopju in sem počasi uzrl vse njene lepote. »Oj, še maček bi postal veren tukaj!« sem vzkliknil. Znabiti je bilo to neprimerno in neolikano izrečeno, a izraža presilni utisek, ki ga je ves prizor naredil name, nemara bolj nego katerikoli izobraženi izraz.

Pri tempeljskih vratih je našo družbo sprejel odderek vojakov, ki so bili očividno pod poveljstvom nekega svečenika. Ti so nas popeljali v enega dvanajstero dvorov, kakor jih svečniki nazivljejo, in nas tam pustili najmanj pol ure. Tukaj smo se posvetovali, med seboj in ker se nam je dozdevalo, da smo v veliki nevarnosti, smo sklenili prodati naše življenje kar najdražje, če bi nas napadli. Umslopogas je vrh tega odločno izrazil namen, da se pregreši nad velikim svečenikom Agonom s tem, da mu razčesne čestiljivo glavo s svojo inkozikas. Z mesta, kjer smo stali, smo mogli videti neizmerno množico ljudi vsipati se v tempelj, očividno v nadi na kak nenavaden dogodek, in jaz se nisem mogel otrestiti strahu, da smo mi pri tem prizadeti.

Tukaj naj še omenim, da vsak dan, ko pade solnčna svetloba na osrednji oltar in trobente zabučje, darujejo žgavno daritev solncu, ki je običajno truplo ovce ali vola ali včasih tudi sadja ali žita. Ta dogodek se dogodi okrog poldneva; kakopak ne vedno prav ob tej uri, ker pa leži zvezdska dežela nedaleč od ravnika, je vzlic veliki višini nad morjem poldan malone ob istem času, kadar zasije solnce na oltar. Ta dan se je daritev imela vršiti osem minut po dvanajstih.

(Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Pot je bila silno utrudljiva, tako da končno nisem mogel sam več naprej. Moja stara tovariša Grangier in Leboude sta me zato vsak na eni strani prijela za roke in mi rekla, naj le brez skrbi zaspim. Zaprl sem torej oči, pa večkrat sem zapazil, da smo vsi trije obstali in spali.

Blizu polnoči je bilo že, ko smo dospeli v okolico mesta Borisov. Cesar se je ustanovil v nekem gradu, ki je stal ob cesti; okoli in okoli gradu pa se je utaborila cesarska garda. General Rouget, naš poveljnik, je stanoval v nekem poslopju blizu gradu, za njim pa smo se utaborili mi. Ponoči je vladal strahovit mrz.

Drugi dan, 26. novembra, smo marsirali ob reki Berezini navzgor do neke majhne vasice, kamor se je bil cesar podal

že zjutraj navsezgodaj. Vasica je ležala na nekem griču in se je imenovala Studianka.

Ko smo prišli na določeno mesto, smo videli, da je ogrodje mostov že domalega dodelano. General Eble je nadzoroval delo. Po njegovem navduševanju so pionirji delali celo noč. Do ramen v vodi, boreč se z mrzlimi valovi in ledenimi pločami, ki so plavale po vodi —, so ti junaki postavili na kocko svoje življenje, da bi nas rešili. Niti kapljice žganja ni bilo, da bi se okrepčali. Pravijo, da jim je cesar lastnoročno točil vina.

Ob dveh popoldne je bil postavljen prvi most; grajenje je bilo silno težko, ker se je most vedno znova pogrezal v močvirno strugo in v mehko bregovje.

Odderek maršala Oudinota je prvi prešel čez Berezino. Toda to je trajalo dolgo in mi smo medtem čakali. Že predno je bil most narejen, je bila konjenica maršala Oudinota preplavala reko; vsak jezdec pa je imel na konju poleg sebe še enega pešca. Cesar se je namreč bal, da ne bi Rusi z nasprotni strani motili gradnje mostov; zato je poslal nekaj čet naprej, da bi v tem slučaju pionirje ščitili.

Drugi most, ki je bil določen za topništvo in konjenico, je bil dodelan šele ob štirih popoldne.

Precej, ko smo došli do mosta, sem začutil, da me močno trese mrzlica; vlegel sem se na svojo medvedjo kožo. Bil sem v nekaki omotici. Zdelo se mi je, da sem doma pri svojcih, da jem kruh s surovim maslom in pijem pivo. Ne vem, kako dolgo je trajalo to stanje, spominjam pa se, da mi je nekdo dal piti silno vroče konjske juhe; po njej sem se potil kljub hudemu mrazu, to pa tudi zato, ker so me vrh tega pokrili z veliko plahto. Ves drugi čas, poldnevu in ponoči sem ležal tam, ne da bi se ganil, kakor mrtev.

Drugi dan sem se čutil sicer nekoliko boljše, toda bil sem silno slaboten. Ta dan, 27. listopada, je šel cesar z enim delom svoje garde in kakimi 1000 možmi od divizije maršala Ney-ja čez Berezino. Naš regiment pa je ostal še tostran reke. Zaslišal sem, da me nekdo kliče, vzdignil sem se nekoliko in pogledal; bil je gospod Peniaux, ravnatelj cesarskih stanovanj. Pravkar je hotel čez most, ko je zagledal naš regiment in takoj povprašal, kaj je z menoj. Pozdravil me je z iskrenim sočutjem; vesel sem bil, da se še kdo spomni name, toda še mnogo bolj bi mi bil ustregel, če bi mi bil kaj prinesel; pa kaj naj bi mi bil gospod ravnatelj dal, ker je sam bil v pomanjkanju? Mislil sem, da ne bom mogel priti čez Berezino, zato sem ga prosil, če mu bo sreča mila, da bo prišel domov na Francosko, naj pove mojim starišem, kje in v kakšnem stanju me je videl. Ponujal mi je denarja, toda nisem ga hotel vzeti, saj sem imel sam blizu 800 frankov; pa vse te bi bil dal rad za kruh in krompir, o katerem se mi je v vročici sanjalo.

Med pogovorom je pokazal z roko proti hiši, v kateri je bil cesar po noči in je dejal, da so imeli Rusi v njej zalogo moke, ki so jo pa še pred vojsko

spravili na varno. Nato mi je prigovarjal, naj bom le pogumen, stisnil mi je še desnico in šel čez most.

Hiša, v kateri je bila zaloga moke, mi ni hotela iz glave. Slab, kakor sem bil, sem se vendarle vzdignil in se plazil tja. Cesar je bil zapustil hišo šele pred kratkim, vendar so bila že vsa vrata razbita; okoli in okoli je bilo vse pojno ognjev, kurili pa so z lesom, ki so ga uropali iz hiše. Plazil sem se skozi več prostorov, ki so res nosili sledi moke. V neki sobi so bila tla tako slaba, da so se tuintam kazale velike razpoke. Vsedel sem se na tla in praskal s sabljo moko in prst iz neke take razpoke, ter jo varno spravljaj v robec. Tako sem se trudil dve uri, vse razpoke sem izčistil. Po velikem naporu sem končno nakopičil v svojem robcu te moke kaka dva funta; pa kakšna moka je bila to! Bila je mešanica iz moke, prsti, slame iveri, trsak in podobnih malenkosti. Toda to mi je bilo takrat pač vseeno. Srečen in zadovoljen, da se mi je sponeslo, sem se vrnil k našemu ognju.

Šel sem mimo ognja, kjer se je grelo več ljudi. Med njimi sem zapazil tudi trobentača iz našega regimenta, ki je imel na telečnjaku plehnato skledico. Pomigal sem mu, naj gre z menoj, toda kar nič se mu ni ljubilo zapustiti gorko mesto pri ognju. Pokazal sem mu torej svoj sveženjček in mu tudi namignil, da je nekaj posebnega v njem. Natihome, tako da drugi niso slišali, sem mu povedal, da imam moko; če mi on posodi svojo skledico, bom za našu oba spekel cmoke. Takoj je bil pripravljen; zapuščenih, pa še nedogorelih ognjev se ni manjkalo, zato sva se kar pri enem takem ustavila. Napravil sem testo in naredil štiri cmoke. Dva sem dal trobentaču, druga dva pa sem vzel s seboj k regimentu, ki ta čas še ni bil zapustil svojega mesta. Dal sem nekaj tudi svojim tovarišem, ki sta me po poti tako prijateljsko vodila in ker so bili cmoki še gorki, so nam vsem šli izvrstno v slast. Ko smo popili nato nekoliko motne vode iz Berezine, smo se vsedli, pričakujoč povečja, naj prekoračimo most. Blizu ognja, kjer smo sedeli, sem zagledal nekega prostaka iz naše kompanije, ki se je oblačil v svojo paradno obleko. Vprašal sem ga, čemu to, pa on se je samo nasmejal in me nemo pogledal. Revež je bil znorel; umrl je še tisto noč.

Nekoliko dalje proč je ležal star vojak; poznal sem ga in vedel, da je služil že 15 let v vojski. Njegova še mlada žena je bila branjevka pri regimentu; izgubila je vozove, konje, prtiljago, pred kratkim tudi dva otroka, izgubila domalega vse. Sedela je tu v snegu, držeč glavo umirajočega moža v naročju, z obupno udanostjo pričakujoč njegove smrti. Jokala ni, kajti največja boleost ne pozna solza. Poleg nje, naslonjena na njeno ramo, je klečala čudovito krasna deklica, trinajst do štirinajst let stara, edina hči, ki ji je še ostala. Ubožica je pretresljivo jo-

kala. Star vojaški plašč povrh ponošene obleke, ovčja koža na ramenih in astrahanka* na glavi — to je bilo vse, ki jo je varovalo mraza. Pri regimentu ni bilo nikogar, ki bi se pobrigal zanjo; kajti tistega regimenta, kamor je spadal njen mož, ni bilo več; bil je popolnoma uničen. Tudi mi nismo mogli nič storiti za nesrečni bitji; ne vem, kaj se je zgodilo z njima. Kamorkoli sem pogledal, povsod sem videl podobne žalostne prizore.

Zapuščeni vozovi so nam nudili dovolj suhega kuriva, tako da je ogenj vedno dobro gorel. Sedeli smo tesno okoli njega in tu sem od tovarišev izvedel še marsikaj, kar se je dogodilo te tri dni, kar sem bil odsoten. Tako so mi povedali, da je glavna armada 23. novembra zadela na 9. divizijo, ki jo je bil cesar pozval, naj se nam pridruži. Pozdravili so cesarja s staroslavnim, pa pri nas že davno pozabljenim vzklikom: »Vive l'Empereur!« Ta divizija, ki je bila dozdej primeroma malo trpela in je imela še vedno dovolj živil, je bila globoko potrta, ko nas je našla v takem stanju in ni hotela verjeti, da je to slavna moskovska armada, velikanska, nekdanj tako krasna armada, ki je obetala takih velikih činov.

Druga divizija pod poveljstvom maršala Oudinot-a, pravtako deveta pod poveljstvom maršala Victor-ja in Poljaki pod generalom Dombrovskim niso bili v Moskvi, marveč so ostali na Litvi. Tukaj so bili nekaj bojov in so bili zdaj pred nekaj dnevi vrgli nazaj nekaj ruskih čet, ki so se nahajale pred nami; prizadeli so jim precej škode in jim vzeli mnogo živeža in streliva; toda sovražniku se je posrečilo, da je razdril na umikanju edini most, ki je bil postavljen čez Berezino. Na ta način smo bili na svojem pohodu zadržani; vsa vojska, ta bujna mešanica Francozov, Italijanov, Špancev, Portugalcev, Ilirov, Nemcev, Poljakov, Rimljanov, Neapolitanecv in drugih — vse se je ustavilo tukaj, med močvirnim bregom Berezine in dvema velikima gozdovoma. Povrh tega je bila še cela vrsta voz za vojne potrebeščine in vozničkov, na katerih so tarnali in jokali branjevci s svojimi ženami in otroci. Splošno se je opazilo, da so bile ženske v vsakem oziru mnogo trdnjše nego moški. Večkrat sem imel priložnost, da sem občudoval trdnost, stanovitnost in pogum teh žensk. Malokatera je umrla vsled lakote ali pa vsled mraza; toda tukaj, pri Berezini, jih je mnogo pomrlo, kajti ob prehodu čez most so bile deloma pogažene, deloma ubite ali pa vržene v vodo.

O mraku je bilo še vse mirno, vsakdo je bil na svojem ležišču in — kar je bilo najbolj čudno — nikogar nisi videl, ki bi šel čez most; most je

* Čepica, ki je narejena v mestu Astrahanu na Ruskem.

* »Živel vladar!« S tem klicem so navadno pozdravljali vojaki Napoleona.

bil popolnoma prazen celo noč od 27. do 28. novembra.

Ker smo imeli močan ogenj, sem zaspal kmalu, pa nekako v sredi noči me je zopet začela tresti huda mrzlica. Že se mi je začelo blesti, kar me prebudi grom topov. Bilo je že svetlo; pravkar se je zdanilo. Vstal sem, vzel svojo puško in sem šel, ne da bi komu kaj povedal, čez most. Niti enega človeka nisem srečal ali pa dohitel; vse je še počivalo. Samo pionirji so sedeli na obeh straneh mostu pri ognjih; bedeli so zato, da bi bili takoj pri roki, če bi se pri mostu pripetila kaka poškodba.

Na oni strani sem zapazil nekoliko proč od mostu veliko lešeno barako. Pred njo je gorel velik ogenj; šel sem tjakaj, da bi se nekoliko ogrel, ker me je še vedno tresla mrzlica. Toda slabo sem naletel, kajti poleg ognja je stalo mnogo oficirjev, ki so se globoko sklanjali nad nekim zemljevidom; mene so zapodili proč. Tukaj je bilo cesarjevo prenočišče, zato sem šel takoj dalje. Tu me je došel vojak iz našega regimenta, ki mi je prišel povedat, da je naš regiment prekoračil most in da jo je zavil tamkaj na levo; povelje, dano našemu regimentu, se glasi: postaviti se v drugo vrsto za divizijo maršala Oudinot-a, ki se je nahajala v boju. Šel sem za možem, in ko so medpotoma udarjale topovske kroglice tuintam okoli mene, sem si mislil, da je končno vendarle boljše, na tak način nanaglo-uma umreti, kakor pa vsled mraza in lakote počasi umirati.

Ko me je zagledal oberst in videl, da sem bolan, mi je ukazal, naj se vrnem k mostu in zbiram ljudi od regimenta, ki bodo posamič prišli čez most in naj jih pripeljem k njemu. Šel sem torej k mostu in videl, da je bilo tamkaj že vse zmešano. Mnogo tisoč takih, ki vsled prevelike duševne in telesne onemoglosti niso niti ponoči niti zjutraj prekoračili mostu, se je vsulo sedaj, ko so se začeli topovi, v mogočnem toku na most. Bila je taká stiska, da so bila tla na mostu v kratkem posuta z mrtvci in ranjenci, čez katere so drvele tolpe ljudi. Mnogo takih, ki so se zgrudili, je zgrabilo noge tistih, ki so šli naprej; toda drugi, ki so tiščali dalje, so jih pahnili v vodo. Povsod med plavajočim leđovjem so se prikazovali potapljačji se ljudje; zdaj so poskušali plavati, zdaj so se oprijemali ledu, ki je plaval po vodi; s poslednjimi močmi so se borili za življenje, toda onemogli in premrzli so se zgrudili v valove.

Videl sem pa tudi ljudi, ki so z največjim naporom prišli čez most, a tam so jih zapustile moči, da so se zgrudili na tla; množice so jih pa strle, pohodile. Nekaterim se je posrečilo, da so preplavali reko; toda tu so se udirali v močvirje, se trudili, da bi se rešili, toda zagazili so vedno globlje, do pasa, do prsi, do vratu, dokler se končno ni zgrnilo močvirsko blato nad njihovi glavami za večno.

(Dalje prih.)

Iz seje deželnega odbora

dne 13. septembra 1913.

Deželne elektrarne.

Delo za deželno elektrarno na Završnici redno napreduje. Razpisana so tudi že dela za mašine. Izvršeno je tudi že trasiranje daljnovodov v jeseniškem, blejskem in radovljiskem okrožju. Daljnovodi so dolgi do 50 km, približno istotako tudi krajevna omrežja. Sklenilo se je s posestniki zemljišč okoli 1500 pogodb in izvršila tudi komisionalna obravnava od c. kr. okrajnega glavarstva v Radovljici s popolnoma ugodnim uspehom. Delo se bode hitro nadaljevalo, ker je nujno potrebno, da dobi Bled električno luč že prihodnjo sezono.

Izdalo se je do sedaj za Završnico vsega vkup okroglo 500.000 kron. V tej vsoti so zapopadeni vsi izdatki, za nakup vodnih sil in zemljišč in za dosegljivo izvršena gradbena dela. Dela se izvršujejo v lastni režiji, vsled česar so matno cenejša, nego je bilo pri projektu prvotno proračunano. Dosegel se bo maten prihranek pod proračunom.

Pašništvo.

Poljedelsko ministrstvo je glede podpiranja zadružnih pašnikov določilo sledeča načela:

Zadruga, ki prosi za podporo, se mora obvezati: 1. da bo zadružni pašnik ali planino kot tako ohranila skozi gotovo dobo, ki jo določi poljedelsko ministrstvo, pri večjih podporah stalno in da bo izplačano podporo vrnila državi blagajni, ako se zadružni obrat na subvencioniranem objektu ustavi ali iz zadružnega imetja odproda; 2. da z državno pomočjo nakupljena zemljišča zemljeknjižno obremenijo samo z dovolitvijo agrarne oblasti. Primeren del kupnine (redno ena tretjina) morajo člani že pred nakazilom prvega obroka državne podpore v gotovini vplačati.

Podpore.

Dovolj se 500 K podpore živinorejski zadrugi v Sodražici za razstavo plemenske živine sive pasme, združeno s prodajo plemene živine, ki se vrši dne 25. septembra v Sodražici. — Tajnikom »Deželne gasilske zveze« se imenuje nadučitelj I. Lavtižar v Spodnji Šiški. — Podobčini Rosalnica se dovoli v gasilske namene 300 K podpore. — Gasilnemu društvu v Grmovljah se dovoli 1000 kron podpore, izplačljive v dveh obrokih, za nabavljeno gasilno orodje. — Gasilnemu društvu v Kavdiji se dovoli 33% podpora k izkazanim izdatkom za gasilsko orodje v znesku 7892 K, izplačljiva v treh letnih obrokih. — Enako se dovoli podpora gasilnemu društvu v Vipavi in Brusnicah. — Deželni odbor ponovno prosi pri obratnem vodstvu c. kr. državnih železnic v Trstu, da naj kamniški vlaki prihajajo in odhajajo z južnega kolovozov v Ljubljani. — Dovolijo se podpore obrtno-nadaljevalnim šolam v Gropi, na Vrhniki in Spodnji Šiški.

Dom in svet.

Kranjski deželni zbor. Izšel je ces. patent, ki sklicuje kranjski deželni zbor k zasedanju dne 24. septembra. Deželni zbor bo zboroval najbrže več tednov.

Odličen gost iz Rima. Dne 11. septembra je došel v Ljubljano na svojem potovanju gospod monsignor Pifferi, drugi ravnatelj cerkve sv. Petra v Rimu. Ogledal si je vse katoliške naprave v mestu. Zlasti se je zanimal za katoliški tisk. Ogledal si je vse prostore v Katoliški tiskarni, abstinencijsko pisarno in gostilno, Ljudski dom, Zadržno zvezo itd. Izrekel je jako laskavo sodbo o vseh napravah in se je naravnost čudil velikanskemu napredku katoliške organizacije na Kranjskem.

Odlični tujci na Bledu. Minuli teden so dospeli na naš Bled minister javnih del dr. Trnka z rodino, dne 5. t. m. je prišel iz Aleksandrije Turek ekscelenca Hassan Mohser Paša. Odličen turški dostojanstvenik se je mudil štiri dni na Bledu in je pri odhodu izrazil svoje popolno zadovoljstvo ter obljubil, da pride prihodnje leto zopet za dalj časa semkaj.

Za deželnega glavarja goriškega je predlagan dr. Faidutti, za njegovega namestnika pa dr. Franko. Deželni zbor se snide dne 1. oktobra.

Sprejem gojenk na deželno kmetijsko gospodinjstvo šolo na Vrhniki. Dne 1. novembra t. l. se prične novi zimski tečaj, kateri bo trajal šest mesecev. V tečaj se sprejemajo dekleta iz vseh dežel, katere so dovršile starost 16 let. Dekleta morajo stanovati v zavodu, kateri je pod vodstvom šolskih sester in plačajo za hrano, stanovanje in drugo 30 K. Pouk je brezplačen. Dekleta se učijo vseh strok gospodinjstva, posebno pa: vzgojeslovje, zdravstvo, domače knjigovodstvo, poslovno spise, verouk, za gospodinjstvo neobhodno potrebno računstvo, kakor tudi praktično in teoretično gospodinjstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, živinorejo, prašičjerejo, mlekarstvo, perutninarstvo, kuhanje, pranje, likanje, šivanje, krojno risanje itd. itd. Na zavodu poučuje sedem učnih moči in poleg šolskih sester še deželni kmetijski večaki. Ta gospodinjstva šola je največji zavod te vrste na Slovenskem in ga je priporočati vsem onim dekletom, katere se hočejo temeljito v kratkem času in z malimi stroški izobraziti v gospodinjstvu. Posebno se priporoča različnim ženskim društvom, da opozorijo spretna dekleta na ta zavod, ker jim bodo po dovršitvi tega tečaja dobre sodelovalke in voditeljice društev. Gojenke se uče poleg strokovnih predmetov še tudi v splošni izobrazbi. Ker se je pa tekoče leto celo šol. poslopje popolnoma prenovilo in si je vodstvo nabavilo mnogo najnovejših učnih predmetov, zato sme vsaka gojenka in ž njo tudi njeni oskrbniki oziroma stariši, tem bolj upati najpovoljnejših uspehov. Vsa nadaljnja pojasnila daje vodstvo deželne kmetijske gospodinjstva šole na Vrhniki. — Vodite-

ljica šole se je izučila v Haagu na Bavorskem v vseh strokah gospodinjstva in zato zna šolo tudi uspešno voditi. Vsled tega naj nobeno dekle ne zamudi priložnosti, katera se želi izuriti v gospodinjstvu.

Skrivnostna zaroka. Ta lepa, živahna in vzpodbudna Sardenkova igra se je že zelo udomačila na naših odrih. Naše občinstvo se bode gotovo zanimalo, kako se sedaj godi Evroziji, glavni junakinji te igre. Evrozija je ustanoviteljica in prednica misijonskih sester evharistik v Makedoniji. Vseh evharistik je nad 40; imajo šest samostanskih naselbin s sirodišnicami in šolami. Glavni samostan je v vasi Palioreci, tri ure severovzhodno od mesta Gevgelji; tukaj stanuje sestra Evrozija. V prvem delu balkanske vojske so bile evharistinke priče strašnega klanja, a njihovi vasi se ni zgodilo nič žalega. Mnogo hujše je bilo v drugi polovici bratomorne balkanske vojske. Bulgari so s prebivalci lepo ravnali. Ko so se pa Bulgari umaknili, so v Palioreci vdrli Grki ter strašno nasilno postopali proti prebivalcem, posebno proti ženam in deklicam. Evrozijin brat misijonar Jožef je sam prišel, da bi branil samostan in evharistinke. Misijonar Jožef ni mogel ubraniti grškim vojakom, da ne bi vdrli v samostan in sirotišnico. Grški vojaki so popolnoma oropali samostan in cerkev. Samostanskega duhovnega voditelja so vojaki večkrat ranili z bajoneti ter ga strašno pretepli. Misijonar Jožef je hotel duhovnika braniti, a surovi vojaki so ga z bajoneti vrgli nazaj ter mu grozili s smrtjo. Potem so oba gnali v Gevgelji; ranjeni samostanski duhovnik je na poti omagal. Tudi evharistinke so se morale umakniti v Gevgelji. Evrozija in njej izročene sirote so v veliki stiski. »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« zbira prispevke za evharistinke in njih sirote.

Protialkoholna zveza Sveta vojska z vsakim dnem svoj delokrog bolj razširja. Samo iz Kranjske je pri njej udeleženi nad 10.000 udov, med temi 4000 odraslih. Treznostna misel je poglajala svoje kati že med narodom samim, in to v veliki meri v vasijskih okrajih in sadonosnih občinah, kjer se največ žganja nakuha. Zvezino pisarno — kjer se nahaja mala protialkoholna razstava — sta počastila s svojim bliskom prevzvišeni gosp. knezof dr. Mahnič ter preč. g. monsignor Pifferi, rektor bazilike sv. Petra v Rimu. Oba sta se pohvalno izrazila o vodstvu in organizaciji sami.

Grozna noč na merja. Preteklo nedeljo popoldne se je odpravilo sedem mladeničev iz Devina ob morski obali na Goriškem z barčico na ples k Sv. Križu. Vesljali so za obrežjem mimo Sosljana, a daleč pod Sosljan si niso upali, kajti bližala se je huda ura. Obrnili so torej čoln in veslali nazaj. Morje pa je postalo nevarno in stemnilo se je že tudi popolnoma. Bili so v velikem strahu in nevarnosti, zlasti ker so trepetaje opazili, da jih nese vedno dalje od obrežja. Že kake štiri ure so se bo-

rili z nevihto, ko so jim valovi naenkrat preplavili ladjico. Bili so naenkrat vsi v vodi. Eni so skušali s plavanjem doseči pol kilometra oddaljeno obrežje, drugi pa so se krčevito držali za rob prevrženega čolna in so klicali na pomoč. Na obrežje pa je prispel le Herminij Zuliani po dveh urah obupnega boja z morjem, dočim so se vsi drugi morali vrniti in se oprijeti prevrnjenega čolna. Slaba bi bila z mladimi izletniki, da ni čul njih onemoglega vpitja finančni stražnik iz Devina, ki je bil slučajno v službi blizu devinskega pristanišča. Mož je takoj tekel po pomoč, a ker je bilo že polnoči, je komaj našel dva moža na cesti, ki sta odpela prvo barko, s katero sta odjadrala v smer, od koder je prihajalo vpitje. Na razburkanem morju so rešitelji res našli obupane mladeniče in jih rešili.

Udarila je strela v hlev posestnika Pavla Koširja v Golem Vrhu pri Trati na Gorenjskem ter povzročila nad 7000 kron škode. Ogenj je v kratkem času vpepelil hlev, hišo, vse poljsko orodje in veliko sena ter krme. Zgorelo je tudi 14 ovac in dve telici.

Divja zverina v zahodnoštajerskih planinah. Cele štiri mesece že straši neznana zverina po gorovju ob koroški meji. Do zdaj, kolikor se je dalo doznati, je pokončanih po tej zverini že do 100 glav govede in 400 ovac itd. Cele trume lovcev lažijo po planinah, a roparica mora biti silno predrzna in zvitata. Posamezni lovci sicer pravijo, da so jo videli, a kaj gotovega se še ni doznalo. Jasno še tudi ni, ali je zver volk, ris, lev, leopard, panter, jaguar ali puma. Nekateri ljudje pravijo, da so videli žival, ki je dolga dva metra in en meter visoka, a inženier Hausman, ki proučuje in raziskuje sledove, pravi, da je ta velikost nemogoča. Hausman pravi, da je zverina na vsak način mačjega plemena: leopard, panter, jaguar ali puma. Zver mora biti grozno močna, ker odnese cela zadnja pleča govede (težka čez 30 kg) čez planine in skalovje, skače čez 2 metra visoke plotove in globoke jarke. Opazuje se tudi več mladičev, kateri že tudi gredo sami na lov. Zverina še dozdaj ljudi ni napadla, a kadar bo živina vsa odgrana s planin, se bo gotovo bližala tudi človeškemu bivališču ali pa se lotevala potnikov. Prebivalstvo v okrožju gorovja »Stubalpe« je zelo vznemirjeno. Radi tega je vlada poslala na Stubalpe posebnega komisarja, dr. Hofferja, kateri organizira skupen velik odpor in lov na nevarno zverino. Dr. Hoffer se je nastanil na vrhu Stubalpe (v gorski gostilni), tje je napeljan telefon od vseh strani. Dr. Hoffer razglša, da se v kratkem vrši velik skupen lov. Iščejo se dobri lovci s puškami na kroglice. Lovci mora biti dober strelec in mora biti pripravljen na velike nevarnosti in napore v strmih in zapuščenih gorovjih. Skupen lov bo trajal več tednov. Tudi s Koroškega prihajajo lovci na pomoč štajercem. Škoda, ki jo je zver, ali zverine, ker jih je po sodbi iz-

vedencev več, napravila, znaša blizu 20.000 K.

Pomanjkanje učiteljstva na Hrvaškem. Hrvaška vlada je razpisala 130 učiteljskih mest, pa se nihče ni za nje oglasil, ker silno primanjkuje učiteljstva. Zagrebški češki list predlaga sedaj, da se pokličejo češki učitelji iz Češke, kjer je sedaj do 6000 učiteljskih moči brez mesta. Hrvaščine bi se lahko hitro naučili. Menda bo hrvaška vlada ta predlog upoštevala.

Z bajonetom nad medveda. Dne 25. avgusta je orožniška patrulja iz gozda blizu Bjelašnice v Bosni slišala neko lomastenje. Orožnik Vrljič je stopil pogledat, kaj bi bilo. Tu se pred njim pojavi velik medved; orožnik hitro zagrabí puško in ustrelí. Težko ranjena zver se vzbne kvišku in hoče planiti na orožnika. Ta pa nameri bajonet in zabode zver naravnost v srce.

Živinska plemenska razstava. Na Dunaju je otvoril poljedelski minister Zenker razstavo plemenske živine, na katero je bilo odposlanih 2000 glav. Minister je mnenja, da je treba za živino povratka k naravi, tedaj zlasti gibanja na prostem, vsled česar je treba obračati posebno pozornost na pašnike.

Avstrijski parnik se potopil. Avstrijski parnik »Alpha« se je na potu iz Filadelfije v Hamburg potopil. Ladja je izgubljena, moštvo se je pa rešilo.

Umor v cerkvi. V Kleparovu v Lvovski okolici je delavec Rybak v cerkvi ustrelil neko soseda, s katero sta že dolgo časa živela v sovraštvi in ga je ista pri cerkvenih vratih začela glasno zmerjati.

50.000 delavcev brez dela je sedaj v Berlinu, kakor poroča berlinski list. Dne 4. septembra se je vršila občinska seja, kjer se je sklenilo, naj mestna občina prične takoj z raznimi deli, ki bi se sicer začela izvrševati šele čez pet let. Obenem je sklenil občinski svet protnjo, v kateri se poziva vlada, naj ustanovi delavsko zavarovalnico zoper brezposelnost.

Zračno letalo povzročilo veliko nesrečo. V manevrskem ozemlju 16. armadnega zbora v Hunsrucku na Nemškem se je dvignil vojaški aeroplan. Komaj se je dvignil aparat 15 metrov od tal, je mašina odpovedala. Poročnik Schneider, ki je vodil aeroplan, se je zato spustil dol, a močan vetrov sunek je povzročil, da se je aeroplan vozil nad glavami gledalcev. Letalo je zadelo na glavo orožniškega stražmojstra Pavla Schmidta, ki je bil takoj mrtev; enemu kmetu je odtrgalo glavo; eno žensko in enega otroka je popolnoma razmesarilo; dve osebi sta smrtno varno ranjeni; več ali manj ranjenih je 15 oseb; letalcema, poročnikoma Schneiderju in Teuberju se pa ni nič zgodilo.

Strašna nesreča nemškega vojaškega zrakoplova. Mornariški zračni zrakoplov po imenu »L.« je imel nalogo udeležiti se mornariških voj. vaj na Hel-

golandu in je plul okoli 1200 m visoko, da bi ga ne zadele topovske kroglice. Dne 9. septembra popoldne je »L.« priplul pri najlepšem vremenu nad otok Helgoland in počasi nadaljeval svojo pot. Nato je izginil v severni smeri. Tu pa je začel v vrtnec, ker je izbruhnil velik vihar. Bilo je temno in je tudi hudo deževalo. Nekaj milj daleč od Helgolanda je hotel voditelj Hanne spustiti se z zrakoplovom na morje, ker se je bil plin vsled mraza stisnil in vzlet ni bil več mogoč. Zrakoplov pa je začel padati, odpovedalo je tudi krmilo in zrakoplov je padel v morje. Najprej je padel v vsled viharja razburkane valove zadnji del in zrakoplov se je čez polovico prelomil. V tem trenutku se je kapitanu še posrečilo oddati brezžični brzovaj na Helgoland, naj mu pridejo na pomoč. Zrakoplov se je še eno uro vzdržal nad vodo, ko so pa priplule na kraj nesreče torpedovke (vojne ladje), je bilo samo ogrožje nad vodo. Okoli potopljene zračne križarke se je zbralo 17 ladij. Od 22 mož so rešili samo 7, ostali so utonili, med njimi tudi kapitan Hanne. Rešilna akcija je vsled viharja bila težavna.

Trg za kupčijo z dekleti je na podlagi zaupnega naznanila odkrila varšavska policija v nekem hotelu. Tam so se zbirali kupčevalci s človeškim mesom s celega sveta. Policija jih je veliko število zasačila in našla pri njih nad 70.000 rubljev, ki so bili namenjeni za ženske.

Bolnišnico za kadilce namerava ustanoviti neki pariški zdravnik. Prepričan je, da je taka bolnišnica nujno potrebna, saj večina kadilcev resno trpi na svojem zdravju vsled kajenja, pa nima toliko volje, da bi se kajenju odvadila. V novi bolnišnici se bodo zdravile vse kadilske bolezni, obenem pa vplivalo na kadilca, da bo opustil kajenje. Zdravnik je iznašel nekaj zdravil, katere bodo kadilci jemali v pijavici; ako bo potem kadilec začel kaditi, bo dim nanj takó slabó deloval, da se mu bo kajenje pristudilo. V Ameriki je že polno takih bolnišnic za kadilce.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakvega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Bohinjska Bela. Za krajnega šol. nadzornika je imenoval c. kr. okr. šol. svet g. župana I. Burja, ki vstopi tako kot pravi član v krajni šolski svet. — Poročil se je g. Al. Papler, sin veleposesnika in trgovca iz Doslovc, z g. Anico Ropret, Rotovo. Bilo srečno! — Katoliškega shoda se je udeležilo iz župnije 64 oseb, med temi 40 moških. Narodnih noš je bilo 32; vsi so prišli domov veseli in zadovoljni s trdnim sklepom: še pojdemo, kadar bo kaj takega. — Občinski odbor je v svoji seji dne 14. t. m. soglasno sklenil vdanostno izjavo ter zaupanje deželnemu glavarju g. dr. Iv. Šusteršiču. Pri isti seji je bil v čestni okrajni odbor izvoljen gospod župan I. Burja. — Petnajstletnica gasilnega društva se je obnesla povsem dobro. Bela si je naredila slavnostno obleko in so skoro raz vseh hiš vihrale zastave. Slavnosti se je udeležilo z zastavo bratsko društvo iz Ribnega, zastopana so bila tudi gasilna društva iz Boh. Bistrice in Srednje vasi. Godba Kat. del. društva na Jesenicah je igrala pri vsej slavnosti neumorno ter z znano vrlostjo. — Tatu so imeli pri Breznikarju. Pri belem dnevu si je poiskal v hlevu hišni ključ ter potem nemoteno šaril po hiši. Izmaknil je nekaj denarja, vzel s seboj za spomin srebrno uro z verižico ter za na pot kos mesa in kruha. Izginil je brez sledu. — V soboto pridejo prenočit vojaki: oddelek brana s 27 častniki, 210 vojaki in 175 konji.

g Bohinjska Bistrica. Jako poučno predavanje o sadjarstvu je imel gosp. Humeč, bivši naš nadučitelj, ki nam je še vedno v najboljšem spominu. Posebno zanimiva sta bila poizkusa o razstreljevanju zemlje. — Občinski odbor je soglasno izvolil v okrajni čestni odbor g. župana Fr. Arha in vsestransko delavnega odbornika gosp. Ivana Rozman. — Na deželni odbor se pošlje prošnja, da se tudi k nam napelje elektrika. Če je pa Bohinj predaleč, bi kazalo posebno elektrarno napraviti za našo dolino. Prosi se tudi, da nam nakloni pozimi dvadnevni kmetijski tečaj. — Vsi občinski odborniki so se solidarno izjavili proti vsaki novi dovolitvi koncesije za gostilno ali žganjetoč na Bistrici, ker jih je že tako več kot preveč ter še ti težko shajajo. Brezalkoholne gostilne pa še nimamo. — Izobraževalno društvo pod vodstvom g. kapelana vedno bolj napreduje. Po zadnjem predavanju je pristopilo tudi mnogo žen in deklet. — V čast našim dekletom rečeno, se jih je pri zadnji javni ljudski veselici v parku dalo kaj malo domačih speljati na ples. Na prste bi jih lahko seštel. Tedaj tudi tu velik napredek. Le tako naprej, to je pot do prave izobrazbe!

g Dob. Obešenega vojaka so našli na travnikih v Skocijanu blizu Pod-

lipce. Pogrešili so ga menda že v nedeljek, našli so ga pa šele v nedeljo, dne 14. septembra. Po rodu je bil menda Čeh. Pri sebi je imel nekaj nad 3 K denarja in nekaj drugih papirjev. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Skocijanu. Vzrok samoumora ni znan. Rajnik je služil pri topničarjih.

g Črnuče. Na katoliškem shodu je bila naša župnija prav častno zastopana. Oddalo se je 154 vstopnic. Poleg »Orlov« in gasilcev se nas je peljalo sedem lepo okrašenih voz v Ljubljano. Dva voza je bilo žena in deklet v narodnih nošah. Pred to dolgo vrsto ovenčanih voz sta se vozili na starodavni, z vencji opleteni in s kocem pregrnjeni kripi dve kmečki nevesti, ki sta celo pot vzbujali splošno pozornost. Nikomur ni žal, da je šel na shod, pač pa vsem ostane ta dan v trajnem spominu. — Na praznik dne 8. septembra je v društvenem domu predaval dež. sadjarski učitelj g. Humeč. V lepem govoru je pojasnil g. predavatelj korist sadjarstva, odbero sadnih vrst za naše kraje, vzgojo sadnega drevja in uporabo sadja. Pokazal in razložil je tudi dinamomove patrone in njih uporabo. Po predavanju se je napravil takoj poizkus. Uspeh razstrelbe je bil imeniten in so posestniki takoj sklenili na ta način olajšati si kopanje jam za drevje. Udeležba je bila dobra, dasi bi se lahko pričakovalo od nekaterih gospodarjev več zanimanja za nauke v njihovo korist. Slišali bi, da je sadnemu drevju treba tudi gnojiti in če bi na vrtove spravili tisto gnojnico, ki se razteka po potih in občestnih jarkih, bi bilo več klaje in več sadja. G. predavatelj je obljubil, da bo še prišel in da nam bo pomagal pri nabavi sadnega drevja in cepičev.

g Moravče. Nov poštar gospod Eržen je nastopil s 1. septembrom svojo službo. Upamo, da se vrne zopet na pošto red, katerega smo že več let pogrešali. — **Fizol** kupuje »Gospodarska zveza« po isti ceni kot vsak drugi trgovec. Kdor bi ga pri tej slabi letini kaj prodajal, naj ga odda ali pri Klopčarju v Moravčah ali pri Frfravu v Kraschah.

g Selo—Moste—Vodmat. Cesar je z najvišjim odlokom z dne 26. julija 1913 izpremenil od ljubljanskega deželnega sodišča gospodoma Ivanu Orešku in Ivanu Wostnerju, prisojeni petdnevni zapor v denarno globo 50 kron in je tudi pregledal pravne posledice obsodbe, po katerih sta izgubila aktivno in pasivno volilno pravico za dobo šest let. — Liberalno časopisje, ki je po svoji stari navadi naša poštena moža radi tega podlo in nečuvno napadalo, je za eno blamažo bogatejše. G. Orehek ostane v Mostah podžupan, gospod Wostner pa občinski svetovalec, če se liberalni spletkarji vsi od prvega do zadnjega na glavo postavijo.

g Sv. Jošt nad Kranjem. Nepričakovano lepo število rekrutov (nad 100) se je zbralo v nedeljo, dne 14. t. m. pri Sv. Joštu nad Kranjem. Sv. mašo ob 9. uri je daroval g. ravnatelj Ivan Tra-

ven, ki je v lepih besedah svaril fante pred raznimi nevarnostmi v verskem in нравnem življenju. Po cerkvenem opravilu se je vršil na prostem shod, na katerem je g. Karol Kokalj, superior c. kr. vojne mornarice, priporočal fantom, naj tudi kot vojaki ostanejo pošten kristjani; po vojaških postavah jim tega nihče ne more braniti. Govorila sta nato še gg. jurista Janez Perne in Jožef Basaj, ki sta oba že doslužila vojake in zato iz lastne skušnje priporočala fantom, kako naj vojaška leta dobro porabijo v svojo lastno izobrazbo. Vsi trije so poudarjali, da je glavna naloga vojaka pokorščina do predstojnikov; a te ni tam, kjer manjka pokorščine do Boga. V čast fantom naj povemo, da so skoro vsi prejeli sv. zakramente ter se obnašali popolnoma dostojno.

g Od Sv. Ane nad Ljubelom. Z oktobrom bomo izgubili pošto. G. baron Born ne mara več plačevati zanj, ker je ne potrebuje. Dobili bomo poštnega sela, ki bo nosil vsak dan pisma v našo dolino, razen ob nedeljah. — Govori se zadnji čas vedno o tem, da se bo v našem rudniku pričelo vnovič delati. Toda to so prazne govorice. Res, da so bili razni ogledi, tudi država je poslala svojega zastopnika ogledat si rudokop, a nihče ne more kupiti rudokopa. Dragi stroji se nahajajo še vsi pod zemljo, kjer bodo v teku časa popolnoma zarujaveli in se pokončali.

g Ribno pri Bledu. Dne 13. sept. 1913 se je vršil v Ribnem enodneven tečaj za razstreljevanje zemlje v kulturne namene. Najprej je v ribenskem domu podal g. dež. sadj. učitelj Humeč poljuden teoretičen nauk, kako se zemlja razstreljuje z dinamonom. Potem je pa to pokazal praktično. Vsi poizkusi so se izborni obnesli. Zemlja se je hitro in globoko rigolala, drevesne jame brez truda skopale, drevesni štori so leteli v zrak, kakor muhe. Može so se čudili temu ter sklenili, da se bodo zanaprej izključno tega sredstva posluževali, ki je eminentne važnosti v kmetijstvu. Četudi je bil delavnik, vendar se je nabralo mnogo gospodarjev iz domače in iz sosednjih občin z gospodi župani na čelu. Nekaj jih je prišlo celo iz Vojskega nad Idrijo.

g Tržiške novice. V zadnjem času je že par nedelj kar po vrsti ravno po končani službi božji ob 11. uri pridrivil mimo cerkve avtomobil, ki so šli ljudje od maše. Vsa truma vernikov se mora umikati in na vse strani bežati, da se ne pripeti kaka nesreča. Zeleti bi bilo v tem oziru malo več ozira na ljudi, ki prihajajo od maše. Kdo bo popravil nesrečo, ako bi se slučajno pripetila.

Dolenjske novice

d Dobropolje. Vtis, ki ga je napravil na naše može, fante in dekleta katoliški shod, se je začel povsod kazati. Može so se navdušili za Orle in skoro vsak bo pu-

stil svojega sina z veseljem, da se vpiše. Takoj prvič je pristopilo 15 naraščajev, toliko jih bo pa še gotovo. Nastop čeških in ljubljanskih Orlic nam je dal povod, da jih mislimo še pri nas ustanoviti. Ali ni to sad katoliškega shoda? Marijina družba je sklenila izpopolniti se kolikor mogoče vsestransko, da bo mogla postati res vredna svojega imena. »Kar je smeti, pometimo!« pravijo, »in potem na resno delo za katoliško misel!« Ali ni to sad katoliškega shoda? Udeleženci prejšnjih shodov se kar ne morejo načuditi, da se more napraviti v tako kratkem času tako velik preobrat. Še celo neki liberalci z dušo in telesom je rekel, da so bili na katoliškem shodu vsi »norci« sveta skupaj. Če se ne bodo na te »norce« malo bolj ozirali, jim bodo postali ti »norci« bolj nevarni kot si mislijo. — Novic ni ravno posebno. Fižolek iz Bruhanje vasi, star posestnik, se je v gozdu obesil, ker se mu je bil omamil um. — Na Vidmu pri Tramšku je pa odnesel neki vlomilec 100 K denarja, precej tobaka, kave in dve steklenici konjaka. — Zadnjega vremena je naš kmet vesel, ker se mu poraja up, da bo še vsaj koruza v redu dozorela; vendar se pa bojimo prezgodnje slane, ker so jutra izredno mrzla. Repa in korenje kaže prav lepo. Hrane za prašiče bo dovolj, samo peso je črv malo preveč uničil.

d Banjaloka pri Kočevju. Dne 5. t. m. je umrl »mežnar« »stari« Janez Čik, ki je bil tu cerkvenik nad 42 let, v starosti 76 let in pol. Rojen na Kopanju je služil ondi kot cerkvenik in potem v Št. Jurju pri Grosupljem. Leta 1868. je prišel z g. župnikom Korošičem v Banjaloko in tu mežnaril, dokler ga ni starost pred tremi leti prisilila, da se je službi odpovedal. Služil je osmim župnikom zvesto in bil odlikovan s svetinjo za 40 letno zvesto službovanje. — Dne 11. t. m. je pa umrl tu Radeckijev veterar, Nikolaj Osterman, v dobi 90 let in 5 mesecev. Služil je v 11. lovskem bataljonu v Istri, Milanu, Veroni in Padovi. V bitki pri Sv. Luciji je bil ranjen in vlekel zato kot invalid malo letno penzijo, zdaj je pa nastopil trajno v večnosti. Bolehal je samo pol leta, sicer je pa bil trden in je vedno še kaj delal, kar mu je dopustila visoka starost. Bil je najstarejši mož v župniji.

d Karmelj pri Št. Janžu. Naš premo govnik že dolgo trpi pod pestjo inženirjavodje, ki je Nemec in protestant. Njegovih šikan na delavstvo kakor tudi na uradniški personal nikdar ne zmanjka. Ravno kar je zmanjkalo kantine, ker samo služiti in ne dobiti nobene plače se je tudi kantinerka naveličala. Boljše delavstvo zapuša delo in odhaja drugam, slabši materijal pa, ki se steka v naši dolini, daje podjetju slab glas. Ni čuda potem, da se podjetje ne rentira in bo število delavstva treba zmanjšati. V koristi družbe same je, da naredi konec gnilih razmeram in pošlje drugega upravitelja.

d Loški potok. V nedeljo je bila volitev cestnega odbora. Pri nas je izvoljen g. Iv. Bartol, Travnik, pristaš S. L. S. S tem je padla zadnja postojanka nasprotnikov v Loškem potoku. Vsi javni zastopi so zdaj v naših rokah. Tako je nasprotnikom odklenkalo na celi črti; vsa važna mesta so

zanje izgubljena. Srčna želja naša je, da se vse to tudi ohrani. Pred šestimi leti so bili pri nas liberalci vse, danes niso prav nič. Dal Bog, da pri tem ostane vedno!

d Metlika. Kmečka zveza za Belokrajino je priredila v nedeljo, dne 7. septembra po osmi sv. maši v lepi dvorani Hranilnice in posojilnice v Metliki javen shod. Dvorana je bila nabito polna, tako da tisti, ki so nekoliko pozneje dohajali, niso več mogli noter in so morali ostati na hodišču ali pa so odšli. Na shodu smo opazili tudi vse župane iz metliške okolice. Poljudno pa zelo zanimivo je poročal številnim zborovalcem g. poslanec E. Jarc o delu S. L. S. za ljudstvo in o zadnjem katoliškem shodu v Ljubljani. Na shodu je razložil g. Rusjan, na kaj naj se pazi pri zidanju kapnic, da bodo prav narejene. Takih kapnic se namreč na stotine zida v metliški okolici s podporami deželnega odbora. Na ta način se bo našim ljudem vodo preskrbelo, ker se vodovod ne dá napejljati zaradi pomanjkanja vode v Gorjancih. Po lepem shodu so se razgovarjali še razni možje z g. poslancem o tej in oni zadevi. V nedeljo popoldne si je g. poslanec ogledal po toči poškodovane vinograde v Novi gori, Vidošičih, Repici in Drašičih in se sam prepričal, kako je toča v naših goricah skoroda vse uničila za letos in lesu tudi še za drugo leto silno škodovala. Obljubil je vse korake storiti, da dobé naši ljudje kolikor mogoče izdatno podporo. Zato ljudje, ne obupati! — Kmečka zveza je imela dne 9. septembra važno sejo. Udeležili so se je skoraj vsi gg. odborniki in tudi g. poslanec Jarc. V seji se je sprejelo čez 50 novih članov. To dokazuje, da zanimanje za kmečko zvezo, ki je zadnja leta toliko lepega in dobrega za belokranjsko ljudstvo storila, boljbolj raste. Tako daleč, možje, mora priti, da bo vsak vaš mož v Kmečki zvezi. V tej seji se je vršil tudi posvet o zelo važnih zadevah in storili so se tudi primerni sklepi, katerih pa ne smemo še vseh javnosti razodeti. Nekatere hočemo pa vendarle objaviti, da boste videli iz njih, kako važna je kmečka zveza za nas vse. Sklenilo se je, da vodstvo S. L. S. deluje na to, da se volilna doba v vse avtonomne zastope podaljša na šest let, dalje da se volitve v zdravstvene zastope vrše podobno kakor volitve v cestne odbore, dalje da se davek na vrednostni prirastek naloži le špekulantom z zemljišči in da se naj eksekutiva tega zakona ne vodi preveč birokratično, dalje da se zakon mirovnihih razsodišč v toliko izpremeni, da bi se stranke lahko prisilile, da pridejo k spravi obravnavi. Gosp. poslanec Jarc je poročal v seji, da bo že v prihodnjem zasedanju deželnega zbora novi lovski zakon sprejet in takoj nato tudi od cesarja potrjen. Zajcu, kmetovemu škodljivcu, se obetajo tedaj slabi časi. — Delo na belokranjski železnici hitro napreduje in g. Lončarič bo s svojim delom železnice v par mesecih gotov, le delo v predorih bo še nekoliko zadrževalo, tako da bo drugo leto šele v juniju ali juliju otvoritev. Iz Metlike v Karlovec se bomo pa že lahko čez par mesecev peljali. Hrvatje hitro delajo, pravijo pa, da nikakor ne tako solidno kakor naši. — Za volitve v zdravstveni zastop metliškega sodnega

okraja že agitira metliški zdravnik dr. Weibl in hodi okoli naših županov in svetovalcev, da bi volili njegove kandidate, da bi potem lahko gospodaril s tako važnim zdravstvenim zastopom. Mož je liberalci od nog do glave, liberalci pa naši možje ne poslušajo in jih tudi ne bodo pri volitvah v javne zastope, in naj bo tudi dr. Weibl sam. — Leseni mostiček čez Obrh se je udril. Ta mostiček veže pott iz Metlike v Čurila, Rosalnice, Trifare in sploh vasi ob Kolpi kakor tudi Hrvatsko. Po tej poti ljudje iz teh krajev vobče hodijo v Metliko, zato pa tudi mostiček čez Obrh veliko rabijo. Bil je pa mostiček zato prava potvora, pravi dokaz liberalnega naprednjaštva v Metliki. Kakor beračeva suknja je bil ves zaflikan in kakor star lonec ves povezan. No, zadela ga je zdaj žalostna usoda — krava je stopila nanj in most se je poveznil v vodo, in tako bodo metliški liberalci priseljeni a en nov mostiček napredka pokazati. Ali kdaj se bo to zgodilo, to je pa drugo vprašanje. En dober teden že mostiček tako v vodo visi, in zdaj so metliški liberalci šele videli, da ga je treba od obeh strani zaplankati, ker je nevarnost, da kdo v vodo ne pade. A da bi ga popravili, se še ne zmenijo ne, ker ta mostiček rabijo večinoma naši okoličani in tem hočejo zdaj liberalci nagajati. Le nagajajte, vas bodo okoličani še bolj poznali. Kje je pa orožništvo, da takih reči ne naznani glavarstvu. — Postajališče na Dobravicih je sedaj zagotovljeno. S tem je ustrezno ne le Dobravici, ampak tudi Krovškemu vrhu, Lokvici, Črešnjecem itd. Zasluge za to ima S. L. S., predvsem pa seveda g. poslanec Jarc, za kar so mu vsi prizadeji hvaležni.

d Nakup konj za vojaštvo na Dolenjskem. Dne 15. septembra dopoldne ob 8. uri bo v Mokronogu in dne 16. septembra ob 9. uri v Št. Jerneju vojaška komisija nakupovala konje za ježo in za vožnjo. Dolenjski konjereji se vabijo, da pripeljejo svoje za vojaštvo sposobne konje v velikem številu v imenovana kraja.

d Prežganje pri Litiji. Dne 7. septembra po prvi maši je imel deželni poslanec g. dr. Ivan Zajec shod v šolskih prostorih. Zbralo se je nad 60 posestnikov; bilo bi jih še več, ako bi bil shod poprej naznanjen. Zbrani poslušalci so z zanimanjem poslušali njegov poljuden govor o delovanju deželnega zbora in odbora glede kmečkega stanu. Omenjal je najprvo razliko programa med liberalno in Slovensko ljudsko Stranko. Gospodarski in verski program liberalne stranke je naperjen proti interesom kmečkega stanu. Vse drugače dela Slovenska ljudska Stranka, program njen je demokratičen, da imajo dobroto od njega najširše mase ljudstva. Omenjal je potrebo deželne banke, izkoriščanje vodnih sil po elektriki v svrhu industrije, obrtništva in kmečkih koristi, razlagal pravičnost cestnega zakona za vso deželo itd. Po govoru so izražali nekateri kmetovalci željo, da bi se z deželno pomočjo popravila občinska pota in ceste, ki so v teh hribovitih krajih zares v slabem stanju. Obljubila se jim je pomoč. Izrekli so se navzoči volilci, da bodo pri prihodnjih volitvah zopet njega volili.

d Št. Jernej. V torek 16. t. m. se je začela pri nas perutninarska in prešičja razstava. Zanimanje za to razstavo je veliko, priprave velikanske, oglasilo se je mnogo razstavljalcev. O koristi in uspehu prve take razstave v Št. Jerneju pa prihodnjič!

d Sodražica. V Sodražici se je v nedeljo 14. t. m. vršila volitev župana namesto odstopivšega g. Franceta Bartol. Izvoljen je bil gosp. Anton Lovrenčič, trgovec in posestnik v Sodražici. — Za cestnega odbornika pa je bil izvoljen g. Aleš Oražem, posestnik in obč. svetovalec. Oba sta naše gore lista.

d Št. Peter pri Novem mestu. Na Malega Šmarna dan je imela naša prijazna Trška gora romarjev kot že več let ne. Že prejšnji dan je napolnila prijazno goro mnogobrojna množica, h kateri so se naslednji dan pridružile nove trume od blizu in daleč. 600 obhajancev priča, da ljudje niso prišli le na izlet, temveč tudi zadostit dušnim potrebam. Prihodnji shod bo na Trški gori na rožnivenško nedeljo ob 10. uri. — Naša dvorazrednica dobi vzporednico. Treba le še primernege prostora, dokler ni nova stavba pod streho. — 28. t. m. pride poročat na politični shod naš državni poslanec Jarc. Upamo, da bo do takrat vprašanje o brodu na tozadevni cesti toliko dozorelo, da se bomo o tej nujni stvari na shodu kaj bolj natanko pomenili.

d Trebelno. V nedeljo 14. oktobra se e blagoslovila nova brizgalnica, katero je prostovoljno gasilno društvo, ki se je tu ustanovilo, dobilo od tvrde Rosenbauer v Linču. Pri poskušnji se je brizgalnica dobro obnesla. — Mlekarska zadruga, ki je dalje časa spala, se je koncem lanskega leta nancvo oživila in izdeluje dober sir po ementalnem načinu. Sir je prav izbořen. Prodaja se po 1 K 80 vin. en kg. V zalogi je črez 100 sirov, težkih po 8 do 10 kilogramov. — Iz Primorskega so prišli na Trebelno trije podjetniki, ki kupujejo češplje, jih lupijo in na solcu suše. Vsak ima okrog 20 delavk. Ljudje so veseli, da morejo češplje prodati. Druga leta so kupili češplje, kadar so obrodile, po prav nizkih cenah žganjarji, ki so kuhali iz njih slivovko, katero so pa še navadno kvarili s špiritom, da je bila tembolj škodljiva. — Druga sadija je pa prav malo, tudi grozdje je slabo in obeta piclo trgateg. Ker je toča trikrat, sicer po različnih krajih, potolkla, ni tudi dobrih poljskih pridelkov pričakovati.

Notranjske novice

n Dobrova. Nemila smrt nam je zopet pobrala izmed naše srede vzor-moža v najlepših moških letih. Ta mož, star šele 38 let, je Franc Zdešar, posestnik na Švici, hiš. štev. 20, po domače »Lončar«. Neizprosna jetika ga je ugonobila. Bil je prav marljiv zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« do zadnjega časa, občinski odbornik in blagajnik naše »Mlekarske zadruge«. Vedno je bil vzor-kristjan, ponižen in nad-

vse vljuden mož ter dobrohoten in resnično odkritosrčen proti vsakemu, s komurkoli je imel opravka. R. I. P.

n Senožeče. Civilni pogreb v Senožečih je spravil vse liberalce pokonci. Umrli je dne 24. avgusta nepreviden Janez Ferfila, p. d. Lončar. Ni lepo, da se o mrtvih slabo govori, a v zavrnitev lažij »Slov. Naroda« moramo povedati, da po izjavi ljudi ranjki Lončar ni bil pri spovedi že 28 let, to je odkar se je zadnjič oženil. Kako je ravnal ranjki s svojimi otroci, vedo sami najbolje. Lončar je tedaj umrl nepreviden, velikonočne spovedi ni opravil letos ob času misijona, dasi je hodil okoli in že prej ne 27 let. Sploh se ni brigal za cerkev prav nič. Oznanila sta pa javno v cerkvi že večkrat gg. župnik in kaplan, da se po sklepu sinode takemu mora odreči cerkveni pokop, ako ni kazal ob smrti nobenega kesanja. Po tem sklepu se je ravnal gospod kaplan, ker gospoda župnika ni bilo doma in je Lončarju odrekal cerkveni pokop. Liberalci, na čelu jim Garzarolli, so pa iz te žalostne smrti hoteli napraviti komedijo, ki jim bo pa hodila še na pot. Občinski sluga Cajnar je na županovo komando zbral skupaj nekaj občinskega odbora in požarne brambe. Bivši dolgoletni mežnar Ivan Gec je na isto povelje zbral nekaj pevcev. Župan je pa najel godbo, ki je bila še od nedeljske veselice požarne brambe tukaj. Na čelo te pisane družbe se je postavil Garzarolli, napredni župan senožeški. Garzarolli je torej pokopal Lončarja, narekoval Cajnarju; naj moli še en očenaš za dušo ranjkega, en očenaš za dušo, katerih trupla počivajo na pokopališču. Ljudje, ki poznajo Garzarollija, so se spogledovali ob tem prizoru in se čudili njegovi nedoslednosti. — Drugi so pa zbijali šale rekoč: »Garzarolli je pa poklic zgrešil. Duhoven bi moral biti, ker ima tako veselje s pogrebi!« Večina je bila pa zadovoljna z odločnim korakom g. kaplana, ker kdor cerkve v življenju ne posluša, naj mu ne bo pri pogrebu cerkev za parado. — Še eno primero je napravil neki mož, ki je prišel iz radovednosti pogledat liberalno komedijo; med pogrebom, ki je bil iz hiše Garzarollija meseca sušca l. 1913., ni bilo pa nobenega pogreba in so mrliča nesli kot največje berače kar v mrtvašnico. Takrat pa gospod Garzarolli ni najel ne godbe, ni povabil občinskega odbora in ne požarne brambe, ampak je zbežal v Trst. Kajne, kaki spomini!

n Stari trg pri Ložu. Opozarjamo na veliko Konstantinovo slavnost dne 28. septembra na Križni gori. Ob 9. uri bo slovesna sv. maša, po sv. maši bo pa na prostem veliko ljudsko zborovanje. Prišli bodo državni in deželni poslanci našega okraja. Komur je količkaj mogoče, naj te slavnosti nikar ne zamudi. Posebno moške in fantje iz cele dekanije ste vabljeni, da se je udeležite v obilnem številu. — Dne 5. septembra popoldne se je izgubil dveletni sinček Franceta Lekšana iz Klanc. Iz njive se je vračal domov, zašel na napačno pot in prišel tako v gozd. Iskala ga je cela vas celo

noč, z ga niso mogli najti. Našli so ga v soboto zjutraj na neki trati, ko je mirno spal. Tisto noč je divjal hud vihar z bliskom, gromom in hudim nalivom. Zgodilo se mu ni ničesar.

Društveni vestnik

Vincencijeva konferenca za Selo—Vodmat—Moste je priredila dne 7. t. m. vrtno veselico pri g. Josip Oražmu na Selu. — Gospa Orehkova je obrabila za Vincencijevo konferenco 34 K 14 vin. pri zdravljenju z dolenskih Toplicah.

Orel na Dobrovi. Na Mali Šmaren je priredil odsek Orel javno telovadbo in vrtno veselico z domačo zabavo, kakor smo poročali. Vsa prireditve je lepo uspela. Telovadilo je poleg domačega tudi mnogo tujih orlovskih odsekov. Občinstvo je bilo očarano, ko so se proizvajale razne telovadne vaje. Dekleta v narodnih nošah so predajale srečke, ki so prav dobro izvršile svojo nalogo. Uspeh veselice je dvojen. Veselica nam je prinesla novih stotakov, ki jih naložimo v hranilnico za bodoči društveni dom, razun tega se je povečalo zanimanje naših ljudi za orlovsko organizacijo.

Izobraževalno društvo v Mekinjah bo proslavilo v nedeljo, dne 21. septembra, desetletnico svojega obstoja ter obstoja tamburaškega zbora »Planinka« z veselico, ki bo imela bogat in kaj izbran vzpored. Vrstile se bodo lepe tamburaške točke ter krásni moški in ženski zbori, med njimi nekaj dr. Schwabovih novosti. Govoril bo g. dekan in deželni poslanec Ivan Lavrenčič. Slede: srečolov z mnogimi lepimi dobitki (nad 200), šaljiva pošta, šaljiva licitacija, ribji lov. Vmes se bo uprizorilo v razvedrilo več kupletov ter smešnih prizorov. Postreglo se bo gostom z abstinencijskimi pijačami, z vinom, pivom ter jestvinami. Pevski zbor bo vodil g. nadučitelj Primožič, tamburaške g. organist Rudolf Sodec. Vsa prireditve bo jako različna in mikavna. Ne bo se kesal, kdor pride. Začetek ob treh. Kraj: Društveni dom in obližje.

Odgovorni urednik F. Kerhne.

Čevlji,
kojih **podplati**
se **poleti**
in **pozimi**

mažejo z »Lora«-mazilo za podplate in vrhne usnje z od leta 1886 sijajno proslulim »Seehund«-gumitransmazilom za usnje ali »Lora«-kremo za čevlje, ostanejo dvojno trpežni. — Dobliva se v vseh zadevnih trgovinah. — Edini izdelovatelj: J. Lorenz & Co., dr. z o. j., Heß (Eger), Češko. — Podružna tovarna za Nemčijo: Böhm & Lorenz, Chemnitz, Saško.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 19. sep.: 63, 18, 26, 19, 65.
Dunaj, 13. sept.: 86, 2, 44, 83, 49.

Virchow in Moleschott, ki bodeta tudi še dolgo po svoji smrti veljala kot najpomembnejša nemška zdravnik in higienika, sodita na zelo značilen in mnogopomemben način o naravni Saxelehnerjevi grenčici »Hunyadi Janosu«. Tajni svetnik profesor Virchow se v svoji priznanici dobesedno sledeče izraža: »Grenčico Hunyadi Janos sem uporabljal vedno z dobrim in točnim uspehom. Smatram isto za zelo dragocen sestavni del balneološke zdravilske zakladnice.« — V priznalnem pismu Moleschotta, znanega pisca »Fiziologije hranil« itd., se mesto o grenčici »Hunyadi Janos« glasi: »Odvajalno sredstvo s točnim zanesljivim učinkom.«

Steckenpferd- lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan povalnice. Dobi se povsod a 80 vin. 962

Najboljše in najmodernejšo suknjo za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Strmečni v Celju št. 305. Vzorec in cenik čez tisoč stvari s slikami poštne prosto. 259

Izjava.

Janez Golob, gostilničar v Zalogu pri Cerkljah, me je meseca junija tega leta obdolžil, da sem ukradla 1000 kron. Ta obdolžitev se je bliskoma razširila po celem okraju. Vsled tega sem Janeza Goloba tožila radi razžaljenja časti in sem tako dokazala, da je ta obdolžitev, ki jo je Janez Golob razširjal o meni, popolnoma neutemeljena, vsled česar je bil Janez Golob tudi obsojen.

To javljam vsem tistim, ki so svoj čas čuli Golobovo obdolžitev napram meni, s pripombo, da se pri kazenskem sodišču v Kamniku vsakdo lahko prepriča o tem, da je bila dotična obdolžitev Janeza Goloba popolnoma neutemeljena.

2784

Ivana Ovičaj,

posestnikova žena v Zalogu št. 23.

Hiša z lepim vrtom in 5 stanovanji, ki donša letno 1150 K, se proda za 10.400 K pod zelo ugodnimi pogoji v Rožni dolini pri Ljubljani. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 2603. (Znamka za odgovor!)

SANATORIUM EMONJA

v Ljubljani, Komenskega ulica št. 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Poročnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Dr. Pogačnik Josip

zdravnik za očne, ušesne, nosne in vratne bolezni
ordinira zopet od 10. do 11.
in od pol 3. do pol 4. ure.

2825

Technikum stroj., elektr. inž. mojstr. Hainichen, Sasko. Strok. tov. Progr. zast. 2187

Rum in likerji

pripravljeni iz izvrstnih Hirschmannovih esencev

so še enkrat okusnejši in stanejo polovico

tega, kar bi sicer veljali. 1 steklenica zadostuje za 5 litrov najboljšega ruma ali za 3 litre najcenejšega »Altavatra« ali za 3 litre najcenejšega Allasch-Kinlejevca in stane z navodilom samo K 1-20, vse tri steklenice pa samo K 3. Posamezne steklenice samo ako se denar naprej pošlje (tudi v znakah), od 3 steklenic pa proti povzetju franko na vsako pošto postajo.

C. HITSCHMANN, izdelovalnica esencev.

Humpolec 101, Češko.

Priznalna pisma! Nikaka predržica! 2718

Samo naravnost od tvorn. razpošiljalnice

„SUDETIA“

Jägerndorf št. 42, avstr. Slov. naročite blago za moške in ženske obleke kakor šlezjsko laneno blago izvrstne kakovosti po najnižjih tvorniških cenah.

Ostanki po čudovito nizkih cenah! Zatevajte vzorce! Krasne sezonske novosti.

Zavod za tečaje o **TRGOVSKI VEDI**

Frid. Mester, inženir preko evropskih moj znane bivše trgovskoakademije, Lipsko. Prospekte pošilja zastonj ravateljstvo. 1482

Lepe, suhe

gobe

domači oves in fižol, kupuje vedno tvrdka Franc Dolenz, Kranj.

2591

Sukneno in volneno blago

kupite najbolje pri tvrdki

M. Tomec

posiljalna suknja

Mnichovo Hradišče

Češko.

Vzorci na zahtevo franko.

Solidni zastopniki se sprejmo.

2535

Sedlarski vajenec

sprejme se takoj pri **FRAN WISJAN**, sedlar, Kolodvorska ulica št. 25, Ljubljana. 2829

Sprejemem učenca

za mizarsko obrt. **IVAN MARGUČ**, mizarski mojster, škofja Loka. 2744

V smislu sklepa občinskega odbora se razpisuje služba

občinskega sluge

spojena z več drugimi službami. — Plača primerna. Pismene prošnje je vlagati do 30. t. m. na podpisani urad.

Občinski urad v Šmartnem pri Litiji, dne 14. septembra 1913.

2832

Župan: L. Hostnik.

Sprejemem takoj dečka

starega 12 do 14 let za mala opravila, pozneje pa kot učenca mizarske obrti. — **Jožef Sitar** mizarski mojster, **Križe pri Trzinu**. 2824

Proda se hiša

v kateri se izvršuje že več let gostilničarska obrt. Pogoji ugodni. Več se izve v Vodmatu št. 83, Ljubljana. 2703

Učenca

14 do 16 let starega, poštenih staršev, sprejme za mizarsko obrt **Janez Peternel**, mizar, Trata 1, p. škofjaloka. 2785

Najcenejši nakup

sukna, ženskega blaga, najboljših šifonov, cvilha razne vrste odevi in prtov itd. si vsakdo nabavi, kdor se obrne na domačo manufakturno trgovino

I. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Vzorci pošljem poštne prosto. 3579

Najcenejša in najhitrejša vožnja 56

v Ameriko

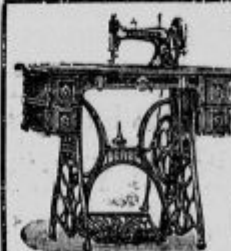
je s cesarskimi brzoparniki

Kronprinzessin Cäcilie, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse, Georg Washington, Prinz Friedrich Wilhelm.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur

EDVARD TAVCAR, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni

Najboljši šivalni stroji

so „PFAFF“ 10 letna garancija

Ign. Vok

Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Sirolin Roche

lajša in ozdravi bolezni v prsih, kašelj, katar, influenco, astmo.

Originalni zavoji a K 4 — v vseh lekarnah.

Naš orlov zmaj

iz nepremotljivega, neporušnega platna se dvigne že pri slabem vetru — varljivo podoben živemu orlu — nekaj 100 m visoko v zrak in je peraben i kot igrača, kakor tudi v lovske in meteorološke namene, se ploskoma zloži, torej udobno vzame seboj na lov ali izlet.

Velikost razpetega zmaya: 80 cm visok in 120 cm širok.

Najlepša igrača za dečke.

Kompletni komad z okoli 150 m dolgo vrstico, vse dobro zamotano, stane le **K 3-90.**

Prodaja samo po povzetju

2899

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13-404.

Million kron zneskov za opravo je izplačal v nekaj mesecih 2349 „MÄDCHENHORT“.

Prvo splošno humanitarno društvo za opravo možitve godnih deklet, Dunaj I. Franz Josefs-Kai Nr. 43.

Predsednik: Prior Rudolf graf Mels-Colloredo. — Vsak član vplača v 3 letih K 294 — in dobi v slučaju možitve po 2 letih K 600 potemtakem obrestovanje po 124%.

Sprejem brez določene starosti brez razlike vere brez zdravniškega spravevala

Sprejmejo se zastopniki pod godnimi pogoji. — Plačila sprejema: Martin Raznožnik Spodnja Šiška v Ljubljani, Cesta na državno železnico 149.

SIRUP PAGLIANO

najboljše čistilo za kri.

Iznajder od prof. GIROLAMO PAGLIANO leta 1838 v Florenci. V 100 letih rodbinah že nad 70 let v uspešni rabi. **Zahtevajte izrecno** v vseh lekarnah pravi sirup „GIROLAMO PAGLIANO“ z modro varstveno znamko s podpisom iznajteljevim: *Girolamo Pagliano* 1660

Vsa vodenja potajnika daje terdilo:

Prof. GIROLAMO PAGLIANO v FLORENCI Via Pandolfini.

(Prospekti na zahtevo zastoj in franco.)

Cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da sem **preselil svojo glavno trgovino** v hišo poprej gosp. Potočnika v Domžalah svoji sedanji trgovini pridržim še **podružnico.**

Zahvaljujem se cenj. odjemalcem za dosedajno izkazano zaupanje in prosim, da mi isto tudi v bodoče v moji novi trgovini ohranijo. Naloga in skrb mi bode vedno točno in najceneje postreči in prosim obilnega obiska.

Z odličnim spoštovanjem

2794

Josip Senica, Domžale.

Najnovije blago

za moške obleke, suknje, raglane po najnižjih cenah pošilja **FRANT. MAREK**, tovarna sukna, Liberec, Češko. Vzorci na zahtevo. Krojačem krasne vzor. knjige.

Posestvo z mlinom in žačo

v veliki župniji blizu Celja na Spod. Štajarskem v lesa bogati okolici, blizu železnice, z 2 oraloma zemljišča, 2 oralna gozda, mnogo sadnega drevja, lepo hišo, mlin na 3 tečaje, veliko gospodarsko poslopje. Mlin in žaga imata obilo posla (na teden 1—2 vagona); prodajna cena 22.000 K. Ugodni plačilni pogoji. Pojasnila na resne kupce daje brezplačno uprava „Realitäten-Markte“, Gradec, Hammerlinggasse 6. (2798)

Vsled izmanjšanja izvoza v inozemstvo se bode razprodajalo več tisoč metrov blaga globoko pod tvorniško ceno iz moje ročne tkalnice. Zajemčeno pristno barvni 3—15 metrov dolgi kanafasi, cefirji, platno, modrotliski, oksforti, grizeti, dileni in drugi

35—40 metrov za 12 kron.

Razpošilja po povzetju

2696

Ana Maršik, Č. Čermá pri Náchodu 47.

Dolgost ostankov prosim po potrebi navesti.

Prodaja se iz proste roke radi bolezni

hiša s staro znano gostilno

in vrtom, pripravna tudi za prodajalno, popriprava leg kolodvora in okrajne ceste v Kranju. Več pove lastnica M. Podjed, Gorenja Sava, pošta Kranj. 2828

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke

pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

Cenik na zahtevo brezplačno.

661

2 modnih hlač za K 11'50

poslujemo vsaki rodbini iz najboljšega jesenskega in zimskega blaga pristnih angleških pasastih vzorcev, po vsaki meri. Naše specialne hlače so **zajemčeno trpežne**, skoro neporušne, iz prvovrstnih kroj. delavnic, nat. umerj. in lepo izdelane. Damo oboje hlače le za **delavno plačo K 11'50**, da povsod seznanimo našo trdiko in se povsod priporočimo. Če bi Vam naša ponudba popolnoma ne ugajala, vzamemo poslano brez ovire nazaj. Pri naročilu zadošča nat. merač pas in notr. deli. hlačnice. Le proti povzetju in dodatku 20 vin. za avojnino pošljemo vsako naročilo tekom 14 dni. I. Amerik. Rosen-Versandthaus, Wien VII., Bandg. 34/7.

Topič „Salut“ je najboljši topič sedanjosti. Priporočam zlasti vsled najnižje cene, male teže, zelo močnega poka, ter je najbolj varna priprava za streljanje pri raznih slovesnostih.

Natančen popis in navodilo na zahtevo

F. K. Kaiser, puškar,

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

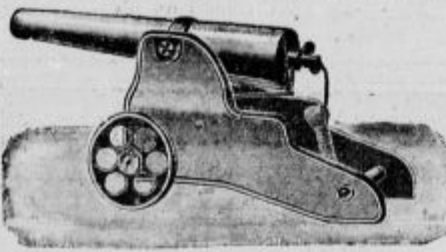
Velika zaloga vsakovrstnih pušk, samokresov, avtomatičnih pištol in lovskih priprav.

Največja izbira vseh potrebščin za ribištvo.

Umetalni ogenj. O. kr. prodaja smodnika. Nizke cene! Točna postrežba!

Pišite po cenike!

1442

Naročajte sobotnega „Slovenca“!

HOLLAND AMERIKA

Rotterdam—New York—Boulogne smer New York.

V Združene države in Kanado!

Najcenejša in najhitrejša vožnja je z največjimi brzoparniki:

Statendam
Rotterdam
Potsdam
Nordam
Ryndam
Amsterdam.

Vsako soboto odhod parnikov. Vsako sredo odhod potnikov iz Inomosta (Innsbruck).

Podrobna pojasnila in potrebni pouk daje brezplačno vsakomur glavno zastopstvo **Kirchbner & Wollek** Bahnstraße Nr. 8 Inomost (Innsbruck).

Veliki lepaki z brzoparnikom „Statendam“ se franco razpošiljajo.

